

Інститут
сільського господарства
степової зони

КАТАЛОГ
СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ
ІНСТИТУТУ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА СТЕПОВОЇ
ЗОНИ НААН УКРАЇНИ

Дніпропетровськ – 2013

В каталозі представлена база даних потенціалу інноваційної продукції селекції Інституту сільського господарства степової зони НААН України та мережі його дослідних станцій. Занесені до Державного реєстру гібриди кукурудзи, сорти та гібриди соргових культур, сорти озимої пшениці і ярого ячменю, вівса, гороху, сої, чини, сочевиці, квасолі є об'єктами інтелектуальної власності та захищені авторськими свідоцтвами, патентами і відповідними законами України.

Науково-методичні рекомендації

КАТАЛОГ СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ

Інституту сільського господарства степової зони НААН України

Автори: Автори: А. В. Черенков, В. Ю. Черчель, М. С. Шевченко, Е. М. Федоренко, Н. А. Боденко, Б. В. Дзюбецький, Є. М. Лебідь, В. С. Циков, А. І. Клиша, Є. І. Беліков, А. В. Алдошин, М. М. Федько, О. І. Лященко, І. Д. Галечко, А. Т. Самойленко, В.В Самойленко, О. В. Яланський, Р. В. Бенда, А. С. Бондаренко, О. О. Кулініч, Т. П. Черенкова, О. Ю. Шишкіна, Ю. В. Безсусідня, О. А. Гура

Друкується за рішенням Вченої ради Інституту сільського господарства степової зони НААН України (протокол № 18 від 19 листопада 2012 року).

Відповідальний за випуск: Е. М. Федоренко.

Комп'ютерний набір, дизайн та верстка:
А. С. Бондаренко, Р. В. Бенда, О. Ю. Шишкіна.

Підписано до друку 19.12.2012 р. Формат 60/84 1/16
Обсяг ум.-друк. аркушів – 3,1
Віддруковано видавництвом «Роял Принт»,
м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 97 к.

©Інститут сільського господарства
степової зони НААН України, 2013

ЗМІСТ:**ОЗИМА ПШЕНИЦЯ**

<i>ЗІРА</i>	7
<i>КОХАНКА</i>	8

ОВЕС

<i>БУСОЛ</i>	9
<i>ІРЕН</i>	10
<i>СИНЕЛЬНИКІВСЬКИЙ 1321</i>	11
<i>СПУРТ</i>	12
<i>СТЕРНО</i>	13

ЯРИЙ ЯЧМІНЬ

<i>ДНІПРОВСЬКИЙ 257</i>	14
<i>ІЛОТ</i>	15
<i>СОВІРА</i>	16

КУКУРУДЗА**РАНЬОСТИГЛІ ГІБРИДИ (ФАО 150-199)**

<i>ДНІПРОВСЬКИЙ 181 СВ</i>	17
<i>ГІАС 182 СВ</i>	18
<i>ДІАНА 180 СВ</i>	19
<i>ТОВТЯНСЬКИЙ 188 СВ</i>	20
<i>ГАРДЕМАРИН 185 СВ</i>	21
<i>ПОЧАЇВСЬКИЙ 190 МВ</i>	22
<i>ЖАЙВІР 198 МВ</i>	23

СЕРЕДНЬОРАННІ (ФАО 200-299)

<i>КРЕМІНЬ 200 СВ</i>	24
<i>КІЦМАНСЬКИЙ 215 СВ</i>	25
<i>ЕНЕЙ 220 СВ</i>	26
<i>АДОНІС 224 СВ</i>	27
<i>ДУНКАН 233 СВ</i>	28
<i>ОРЖИЦЯ 237 МВ</i>	29
<i>ЯРОВЕЦЬ 243 МВ</i>	30
<i>ДН БАГРЯНИЙ</i>	31

<i>БОРОЗЕНСЬКИЙ 277 МВ</i>	32
<i>КРИНИЧАНСЬКИЙ 257 СВ</i>	33
<i>КАДР 267 МВ</i>	34
<i>ЛЮБАВА 279 МВ</i>	35
<i>ПОДІЛЬСЬКИЙ 274 СВ</i>	36
<i>П'ЯТИХАТСЬКИЙ 270 СВ</i>	37
<i>ЧЕМЕРОВЕЦЬКИЙ 260 СВ</i>	38
<i>БЛОЗІРСЬКИЙ 295 СВ</i>	39
<i>ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ</i>	40
<i>ДНІПРОВСЬКИЙ 257 СВ</i>	41
<i>МАГ</i>	42
<i>САНЖАРСЬКИЙ 289 МВ</i>	43

СЕРЕДНЬОСТИГЛІ (ФАО 300-399)

<i>СОЛОНЯНСЬКИЙ 298 СВ</i>	44
<i>ЗБРУЧ</i>	45
<i>РОЗІВСЬКИЙ 311 СВ</i>	46
<i>СОВ 329 СВ</i>	47
<i>ЗАПОРІЗЬКИЙ 333 МВ</i>	48
<i>ЮНІОН</i>	49
<i>ОРІЛЬСЬКИЙ 357 СВ</i>	50
<i>МОНІКА 350 МВ</i>	51
<i>ГЕЛЬВІН 387 МВ</i>	52

СЕРЕДНЬОПІЗНІ (ФАО 400-500)

<i>БИСТРИЦЯ 400 МВ</i>	53
<i>СОКОЛОВ 407 МВ</i>	54
<i>КОДАЦЬКИЙ 442 СВ</i>	55

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

<i>АРКТУР</i>	56
<i>СПОКУСА</i>	57
<i>КАБАНЕЦЬ</i>	58
<i>ЛЮДМИЛА СВ</i>	59
<i>КОНКУРЕНТ</i>	60

РОЗЛУСНА КУКУРУДЗА

<i>ГОСТИНЕЦЬ</i>	61
------------------------	----

ПЕРСПЕКТИВНІ ГІБРИДИ

<u>ДН ПИВИХА</u>	62
<u>ДН ВАЙТКОРН</u>	63
<u>ЖЕТОН 265 МВ</u>	64
<u>МАРІЧКА</u>	65
<u>МЕДУНКА</u>	66
<u>ФУРОР</u>	67
<u>ШАНС</u>	68

СОЧЕВИЦЯ

<u>ЛІНЗА</u>	69
--------------------	----

НУТ

<u>СЛОБОЖАНСЬКИЙ</u>	70
----------------------------	----

ЧИНА

<u>СПОДІВАНКА</u>	71
-------------------------	----

КВАСОЛЯ

<u>ДНІПРЯНКА</u>	72
------------------------	----

СОЯ

<u>АМЕТИСТ</u>	73
<u>АРТЕМІДА</u>	74
<u>АГАТ</u>	75

ГОРОХ

<u>КРАСНОГРАДСЬКИЙ 8</u>	76
--------------------------------	----

СОРГО ЗЕРНОВЕ

<u>ВІНЕЦЬ</u>	77
<u>ГЕНІЧЕСЬКЕ 209</u>	78
<u>ДНІПРОВСЬКИЙ 39</u>	79
<u>ДНІПРЕЛЬСТАН</u>	80
<u>ЕРІТРЕЯ</u>	81
<u>КРАЄВИД</u>	82
<u>КОВЧЕГ</u>	83
<u>ЛАН 59</u>	84

СОРИЗ

<i>САМАРАН 6</i>	85
<i>ТРАЗЕРКО</i>	86

СОРГО ВІНИКОВЕ

<i>КАРЛИКОВЕ 45</i>	87
<i>КРАСЕНЬ</i>	88
<i>РИНКОВЕ</i>	89

СОРГО ЦУКРОВЕ

<i>ДОВІСТА</i>	90
<i>СИВАСЬКИЙ 85</i>	91
<i>СИЛОСНЕ 42</i>	92
<i>ТРОЇСТИЙ</i>	93
<i>ЦУКРОВЕ 1</i>	94

СУДАНСЬКА ТРАВА

<i>БІЛЯВКА</i>	95
<i>ГОЛУБІВСЬКА 25</i>	96
<i>ДНІПРОВСЬКА 54</i>	97
<i>ЯРЛІСТА</i>	98

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

<i>АРАБАТ</i>	99
<i>КАДАН 19</i>	100
<i>НОВООЛЕКСІВСЬКИЙ</i>	101
<i>ПРИСИВАСЬКИЙ 4</i>	102
<i>САМАТ</i>	103

ВИКА ЯРА

<i>ЗНАХІДКА</i>	104
-----------------------	-----

ОЗИМА ПШЕНИЦЯ**ЗИРА**

- ✓ *Відноситься до сильних сортів пшениці*
- ✓ *Висока зимостійкість*
- ✓ *Потужний стартовий ріст*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2005 р.

Рекомендований для вирощування в степовій та лісостеповій зонах України

Апробаційні ознаки Різновид лютесценс. Колос білий, циліндричний. Колоскова луска овальна, розміром 7-9 мм, слабо опушена. Зерно червоного кольору. Маса 1000 зерен 36-38 г. Колос з проміжною щільністю колосків, середньої довжини з низьким його похилом. Соломина середньої товщини.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньоранній. Вегетаційний період триває 305-310 днів. Середньорослий 78-80 см, напівінтенсивного напрямку. Стійкість до вилягання середня. Висока зимостійкість. Потужний стартовий ріст. Стійка до хвороб та посухи. Фузаріозом колосу та кореневими гнилями уражується мало, борошнистою россою та септоріозом – на рівні стандартів. Стійкий до летючої та твердої сажки.

Урожайність зерна 6,6-7,0 т/га (за роки сортовипробування)

Якість зерна Натура зерна – 763 г/л. Вміст сирого протеїну 12,9-13,0%, клейковини – 26-29%, об'єм хліба 533-610 см³. Борошномельно-хлібопекарські якості добрі.

Агротехнічні вимоги: можна вирощувати після кращих і масових попередників, добре реагує на підживлення азотними добривами. Норма висіву 4,5-5,0 млн. схожих зерен на гектар в оптимальні для озимої пшениці строки.

ОЗИМА ПШЕНИЦЯ

КОХАНКА

- ✓ *Добре адаптований до мінливих погодних умов степової зони*
- ✓ *Переносить спеку з мінімальними втратами врожаю*

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН

Знаходиться в державному сортовипробуванні з 2009 р. Рекомендований для вирощування в зоні Степу та Лісостепу. Напрямок використання – універсальний

Апробаційні ознаки Різновид еритроспермум. Колос остистий, білий, циліндричний, середньої довжини 9,9-10,5 см. Колоскова луска овальна. Зубець короткий, ледь загнутий. Плече пряме, середніх розмірів. Кіль виявлений. Зерно червоне, продовгувато-овальне, кругле. Маса 1000 зерен 41-43 г.

Господарсько-цінні ознаки Середньостиглий. Вегетаційний період 282-289 діб. Інтенсивного типу універсального використання на різних агрофонах. Високоврожайний за рахунок високої кущистості і добре озерненого колосу. Рослина висотою 96-111 см. Морозо- та зимостійкість 7-8 балів. До посухи стійкість 8-9 балів, до полягання 8-9 балів, до осипання 8-9 балів, до проростання зерна в колосі 8 балів, до хвороб 6-8 балів

Урожайність зерна 6,9-9,2 т/га (за роки сортовипробування)

Якість зерна Вміст сирого протеїну 12,9-13,8%, вміст клейковини 30,7-34,5%, вихід борошна 76%. Загальна оцінка хліба 4,8-5,2 бала.

Відноситься до сильних пшениць

Агротехнічні вимоги: можна вирощувати після кращих і масових попередників, добре реагує на підживлення азотними добривами. Норма висіву 4,5-5,0 млн. схожих зерен на гектар в оптимальні для озимої пшениці строки.

БУСОЛ

- ✓ ***НОВИНКА 2010 РОКУ***
- ✓ ***Сорт добре переносить весняну посуху і добре використовує вологу в роки з недостатньою кількістю опадів***

Оригіатори Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ, Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

В Державному реєстрі сортів рослин України з 2010 р.

Зони вирощування – Степ, Лісостеп

Напрямок використання – зерно

Апробаційні ознаки Різновид ауреа. Рослина висотою 85–95 см. Кущ прямостоячий. Волоть напівстигла, продуктивна, добре озернена. Довжина волоті 15–16 см. Колоски двозерні, зрідка тризерні. Остюки поодинокі, короткі, прямі, ніжні. Зерно подібне до московського типу, видовжене, рівне, плівчастість середня (20–25%). Вага 1000 зернин 35–37 грамів.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 95-100 днів. Стійкість до посухи 8 балів, до полягання 7-8 балів, до осипання 7-8 балів, до проростання зерна в колосі 7-8 балів, до хвороб 7-8 балів

Урожайність 3,55–3,90 т/га (за роки сортовипробування).
Натура зерна 370-400 г

Агротехнічні вимоги: Технологія звичайна для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон

ІРЕН

✓ **НОВИНКА**

- ✓ ***В період наливу зерна сорт слабо осипається***
- ✓ ***Сорт має підвищену толерантність до гербіцидів типу ростових речовин***

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН

Знаходиться в державному сортовипробуванні з 2009 року.

Рекомендовано для вирощування в степовій та лісостеповій зонах України

Напрямок використання – зерно

Апробаційні ознаки Різновид ауреа. Має велику волоть. Колоски мають 2-3 зернини. Зерно середньої величини 25-38 г. плівчастість середня, соломину середньої висоти, тверда. Стебло середньої величини (95-100 см). Основа нижчого зерна слабо опушена рідкими короткими волосками, зернівка щільно закрита квітковими лусками.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період сорту 90-95 днів. Стійкий до вилягання, осипання та цілого спектру хвороб. Високо адаптований до умов посухи.

Урожайність за роки конкурсного сортовипробування перевищив стандарт на 4,8 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Технологія звичайна для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон

СИНЕЛЬНИКІВСЬКИЙ 1321

✓ ***Високоадаптований до умов посухи***

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1994 р.

Рекомендовано для вирощування в степовій та лісостеповій зонах України

Напрямок використання – зерно

Апробаційні ознаки Різновид aurea. Висота рослин 95-100 см. Кількість зерен у волоті 58-62 шт. Габітус рослини прямий, опушеність листових пластин слабка. Волоть напівстигла, середньої довжини, жовтого кольору, однобічного напрямку. В первинній зернівці довжина нижньої квіткової луски середня. Основа нижчого зерна слабо опушена рідкими короткими волосками, зернівка щільно закрита квітковими лусками. Зерно жовте. Маса 1000 зерен 30-33 г.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період сорту 90-95 днів. Стійкий до вилягання, осипання та цілого спектру хвороб. Високо адаптований до умов посухи. Жаростійкість, посухостійкість та інтенсивність продукційного процесу в екстремальних умовах вищі, ніж у національних стандартів.

Урожайність зерна 3,5-4,0 т/га. Натура зерна 450-470 г.

Агротехнічні вимоги: Технологія звичайна для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон

ОВЕС

СПУРТ

- ✓ *Позитивно реагує на високий агрофон*
- ✓ *В весняний період характеризується високою посухостійкістю*

Оригінатори Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ, Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2009 р.

Рекомендовано для вирощування в степовій зоні України

Апробаційні ознаки Різновид – ауреа. Стебло циліндричне, пустотіле, середньої товщини, висота 95–100 см. Вузли стебла неопушені світло-зеленого забарвлення. Листки середньої довжини і ширини, темно-зеленого забарвлення, зазубрені на кінцівках. Перехід листової піхви до листової пластинки має язичок. Кущ прямостоячий. Волоть довга (15-17 см), напівстисла. Колоски в більшості випадків дво- або тризерні. Остюки практично відсутні. Волоть високопродуктивна, кількість колосків і зерен висока, плівчатість 20-25%. Зерно проміжного типу, крупне, жовте. Маса 1000 зерен 31-36 г, натура зерна 350-370 г.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 88-95 днів. Стійкий до вилягання і хвороб, слабо пошкоджується сажковими хворобами, борошнистою росю та корончатою іржею не пошкоджується.

Урожайність Сорт високоурожайний, за даними Нікопольської сортодільниці за 2008 р. урожайність зерна склала 46,2 ц/га, що на 4,5 ц/га вище порівняно із стандартом – сортом Чернігівський 27.

Агротехнічні вимоги: Технологія звичайна для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон

СТЕРНО

✓ **НОВИНКА**
✓ **Стійкий до спектру хвороб**

Оригіатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Знаходиться в державному сортовипробуванні з 2009 року.

Рекомендовано для вирощування в степовій зоні України

Напрямок використання - зерно

Апробаційні ознаки Різновид – ауреа. Волоть розлога, велика. Колоски здебільшого двозерні. Вага 1000 насінин 35-40 г. зернівка московського типу. Плівчастість зерна середня. Соломина середньої висоти (80-95 см), середньої товщини.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 95-100 днів. Стійкий до вилягання і хвороб, слабо осипається, слабо уражується корончатою іржею, середньо летючою сажкою та борошністою росюю.

Урожайність за роки конкурсного сортовипробування (2009-2011 рр.) сорт вівса Стерно перевищив стандартний сорт вівса Скакун на 5,4 ц/га.

Агротехнічні вимоги: Технологія звичайна для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Позитивно реагує на високий агрофон

ЯРИЙ ЯЧМІНЬ

ДНІПРОВСЬКИЙ 257

✓ *Відрізняється стійкістю до збудників хвороб*

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1998 р.

Для степової та лісостепової зон України

Напрямок використання - зерно

Апробаційні ознаки Різновид нутанс. Кущ напіврозлогий. Колос середньої щільності, довжиною 6-7 см, дворядний, неламкий, жовтого кольору, призматичної форми. Висота рослин 68-74 см. Коефіцієнт кушіння 1,7-2,2. Остюки довгі, тонкі, солом'яно-жовті, паралельні. Зерно велике, довге, видовжено-овальної форми. Маса 1000 зерен 44-46 г

Біологічні ознаки Сорт середньостиглий. Вегетаційний період 90-92 дні. Посухостійкий. Стійкий до вилягання та осипання. Сажковими хворобами, гельмінтоспоріозом і борошнистою россою уражається слабо.

Урожайність 6,8-7,5 т/га

Агротехнічні вимоги: Технологія сорту звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння і внесення добрив обов'язкове.

ІЛОТ

✓ *Має високу позитивну реакцію на покращання агрофону*

Оригінатори Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ, Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2009 р.

Для степової зони України

Напрямок використання - зерно

Апробаційні ознаки Різновид нутанс. Форма куща – напіврозлога. Стебло середньої висоти (81-90 см), міцне, товщиною 0,3 см. Листки світло-зелені, слабоопушені, лінійні. Колос дворядний, остистий, середньої довжини (8-10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10-12 члеників зерна), жовтий. Форма колоса пірамідальна. Остюки довгі (11 см), зазублені, жовтого кольору. Зернівка видовжено-еліптичної форми, жовтого кольору. Поверхня зовнішньої квіткової луски тонкозморшкувата, перехід до остюка поступовий. Язичок малопомітний. Соломина слабковиповнена. Маса 1000 зерен 43-46 г. Вирівняність зерна 85%.

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньоранній. Вегетаційний період 90-94 днів. Посухостійкий, особливо в період наливу зерна. Стійкий до вилягання та осипання. Гельмінтоспоріозом і борошнистою россою уражається слабо. За дев'яти бальною шкалою має 9 балів по стійкості до твердої та летючої сажки. Круп'яні властивості добрі.

Урожайність 5,5 т/га (в державному сортовипробуванні)

Агротехнічні вимоги: Технологія сорту звичайна для зони вирощування. Має високу позитивну реакцію на підвищення агрофону. Але разом з тим має відносно високий нижній поріг врожайності на низькому агрофоні та відхиленнях в технології вирощування.

ЯРИЙ ЯЧМІНЬ

СОВІРА

- ✓ **НОВИНКА 2010 РОКУ**
- ✓ **Добрі круп'яні властивості**
- ✓ **Посуhostікий, особливо в період наливу зерна**

Оригіатори Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ, Інститут сільського господарства степової зони НААН України

В Державному реєстрі сортів рослин України з 2010 р.

Зони вирощування – Степ, Лісостеп

Напрямок використання - універсальний

Апробаційні ознаки Рослина висотою 95-100 см. Куш напіврозлогий. Колос дворядний, остистий, середньої довжини (8-10 см), середній за щільністю (на 4 см колосового стрижня припадає 10-12 члеників зерна). Форма колоса – пірамідальна. Ості довгі зазублені, жовтого кольору. Зерно видовжено-еліптичне, жовте, рівне. Маса 1000 зернин 45–48 г. Вирівняність зерна 82%

Господарсько-цінні ознаки Сорт середньоранній. Вегетаційний період 92-95 днів. Стійкість до посухи 8 балів, до полягання 7-8 балів, до осипання 7-8 балів, до проростання зерна в колосі 7-8 балів, до хвороб 7-8 балів

Урожайність 3,63–3,90 т/га (за роки сортовипробування)

Агротехнічні вимоги: Технологія сорту звичайна для зони вирощування.

КУКУРУДЗА***РАННЬОСТИГЛІ ГІБРИДИ (ФАО 150-199)******ДНІПРОВСЬКИЙ 181 СВ***

- ✓ *Найбільш розповсюджений гібрид в зоні Лісостепу та Полісся*
- ✓ *Національний стандарт офіційного сортовипробування України та Росії*
- ✓ *Районований в Україні, Росії та Білорусі*

Простий модифікований ранньостиглий гібрид (ФАО 180).

Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (надалі Реєстр сортів) з 2002 р., Республіки Білорусь – з 2008 р., Росії – з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 230-240 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. *Качан* довжиною до 20 см, кількість рядів зерен 16, у ряду 34-36 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовто-оранжеве, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 260-280 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, відносно посухостійкий і холодостійкий, дуже стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками. Має низьку збиральну вологість зерна.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 70-80, Полісся 80-90 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-11,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 3-4 дні пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущати. Для кращого суміщення цвітіння батьківських форм в рядки запилювача бажано внести при посіві фосфорні добрива в кількості 10-20 кг д.р. на 1 га.

Інститут сільського господарства степової зони

вул. Дзержинського, 14, м. Дніпропетровськ, 49600

факс (0562) 36-26-18; тел. (056) 745-44-49; (0562) 47-14-33

www.market.institut-zerna.com www.institut-zerna.com e-mail: marketing@institut-zerna.com

КУКУРУДЗА (ФАО 150-199)***ГІАС 182 СВ***

✓ *Посухостійкий*

✓ *Має низьку збиральну вологість зерна*

Простий модифікований ранньостиглий (ФАО 180)

Занесений до Реєстру сортів з 2009 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 190-200 см; стійкість до вилягання середня.

Качан довжиною 16-20 см, кількість рядів зерен 18, зерен в ряду 34-36, стрижень червоний.

Зерно жовто-червоне, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 210 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, посухостійкий, стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 70-80, Полісся 85-90 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-11,5 т/га, силосу 52,0-54,0 т/га

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 150-199)**ДІАНА 180 СВ**

- ✓ *Низька збиральна вологість зерна*
- ✓ *Посухостійкий та жаростійкий*

Простий ранньостиглий гібрид (ФАО 180).

Занесений до Реєстру сортів у 2009 р.

Універсального напрямку використання.

Рослина висотою 227-238 см, дуже стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною до 22 см, кількість рядів зерен 14-18, у ряду 44-48 зерен, стрижень білий.

Зерно жовто-червоне, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 180 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, посухостійкий та жаростійкий. Має низьку збиральну вологість зерна. Стійкий до ураження пухирчастою сажкою та стебловими гнилями.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 65-70, Полісся 75-80 тис/га.

Потенційна врожайність зерна 11,5-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм **6:2** і **4:2**. Чоловіча форма цвіте на 3-4 дні раніше материнської, тому її посів рекомендується проводити в два строки: перший – водночас, а другий – після появи сходів материнської форми.

ТОВТРИАНСЬКИЙ 188 СВ

✓ Гібрид з високою насінневою продуктивністю та високою і стабільною врожайністю в товарних посівах

Трилінійний ранньостиглий гібрид (ФАО 180)

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 240-250 см, не кущиться, висота прикріплення качана 90-100 см.

Качан довжиною до 20-21 см, кількість рядів зерен 14-16, зерен в ряду 32-34, стрижень червоний.

Зерно жовто-оранжеве, зубоподібно-кременисте. Маса 1000 зерен близько 270-280 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, відносно посухостійкий і холодостійкий, дуже стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками. Має низьку передзбиральну вологість зерна.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 70-80, Полісся 80-90 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-11,5 т/га, силосу – 52,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення. Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2 або 4:2.

ГАРДЕМАРИН 185 СВ

✓ *Холодостійкий, універсального напрямку використання*

Простий модифікований ранньостиглий гібрид (ФАО 190).

Занесений до Реєстру сортів з 2009 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 180-210 см. Висота прикріплення качана 70-80 см.

Качан довжиною 15-17см, кількість рядів зерен 14-16, зерен в ряду 34-36, стрижень тонкий червоного кольору.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 210-220 г.

Гібрид відрізняється високою холодостійкістю, має прискорений стартовий розвиток.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55 тис./га, Лісостепу 55-65 тис./га та Полісся 60-75 тис./га.

Потенційна врожайність зерна – 10,0-11,0 т/га, силосу – 53,0-75,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

ПОЧАЇВСЬКИЙ 190 МВ

- ✓ **Гібрид зернового напрямку використання, в якому поєднується висока врожайність та низька передзбиральна вологість зерна**

Простий ранньостиглий гібрид (ФАО 190).

Занесений до Реєстру сортів з 2009 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 190-200 см, не кущиться. Висота кріплення нижнього качана 60-70 см.

Качан довжиною 18-20 см, число рядів зерен 16-18, зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубовидне. Маса 1000 зерен 270-280 г. Вихід зерна 80-85%.

Гібрид стійкий до вилягання і ураження головними хворобами і шкідниками. Характеризується інтенсивною вологовіддачею зерна і добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин 50-55 тисяч рослин на 1 га в зоні Степу і 75-80 тисяч в Лісостепу.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву батьківських форм 6:2 або 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

ЖАЙВІР 198 МВ

- ✓ *Холодостійкий з швидким стартовим ростом*
- ✓ *Високоврожайний, універсального напрямку використання*

Простий модифікований ранньостиглий гібрид (ФАО 190).

Занесений до Реєстру сортів з 2011 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Р о с л и н а висотою 277-285 см. Висота прикріплення продуктивного качана - 113-120 см.

К а ч а н довжиною до 19 см, кількість рядів зерен 16-18, у ряду 37-44 зернини, стрижень червоний.

З е р н о жовтого кольору, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 247 г.

Гібрид холодостійкий, має швидкий стартовий ріст, добре реагує на внесення добрив, стійкий до ураження пухирчастою сажкою, стебловими гнилями та гельмінтоспоріозом.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55 тис./га, Лісостепу 60-65 тис./га та Полісся 70-75 тис./га.

Потенційна врожайність зерна 12,0-14,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. **Чоловіча форма цвіте на 7-9 діб раніше материнської, тому її посів рекомендується проводити після появи сходів материнської форми.**

СЕРЕДНЬОРАННІ (ФАО 200-299)**КРЕМІНЬ 200 СВ**

- ✓ *Має високу та стабільну урожайність*
- ✓ *Районований в Україні, Росії та Білорусі*
- ✓ *Кременистий гібрид, який широко використовується на харчові цілі*

Трилійний середньоранній гібрид (ФАО 210).

В Реєстрі сортів України з 2003 р., в Білорусі з 2008 р., в Росії з 2006 р.

Напрямок використання – зерно, силос, на круп'яні цілі.

Рослина висотою 250-270 см, стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною до 23-24 см, рядів зерен близько 12-14, у ряду 37-40 зерен, стрижень білий.

Зерно жовте, округле, кременисте. Маса 1000 зерен 260-280 г.

Гібрид порівняно посухостійкий. Стійкий до пухирчастої сажки та стеблових гнилей. Рентабельне насінництво.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся

Рекомендована передзбиральна густина рослин в Степу 50-55, Лісостепу 70-80, Поліссі 80-85 тис./га.

Потенційна врожайність зерна – 12,0-12,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації отримують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 або 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КІЦМАНСЬКИЙ 215 СВ

(Дніпровський 215 СВ в Росії)

- ✓ *Районований в Україні та Росії*
- ✓ *Середньоранній гібрид з доброю насінневою продуктивністю та високою і стабільною врожайністю товарних посівів*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 220).

Занесений до Реєстру сортів України з 2008 р., в Росії занесений з 2008 р. під назвою Дніпровський 215 СВ.

Зернового напрямку використання.

Рослина високоросла 230-240 см, не кущиться. Висота кріплення нижнього качана 80-90 см

Качан довжиною близько 24 см, число рядів зерен на качані 16, стрижень червоний. Вихід зерна 82-85%.

Зерно жовте, кременисто-зубовидне. Маса 1000 зерен 280-300 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. Характеризується інтенсивною вологовіддачею зерна і добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в Степу 50-55, в Лісостепу 75-80 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення. Сівба ділянок гібридизації при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2 або 4:2.

ЕНЕЙ 220 СВ

✓ ***Високоврожайний, посухостійкий та жаростійкий***

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 220).

Занесений до Реєстру сортів з 2011 р.

Напрямок використання – зерно.

Р о с л и н а висотою 264-281 см. Висота прикріплення продуктивного качана – 107-110 см.

К а ч а н довжиною до 21 см, кількість рядів зерен 16-18, у ряду 39-45 зерен, стрижень білий.

З е р н о жовте, проміжного типу. Маса 1000 зерен близько 275 г.

Гібрид жаростійкий та посухостійкий. Добре реагує на внесення добрив. Стійкий до ураження пухирчастою сажкою, стебловими гнилями та гельмінтоспориозом.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 65-70, Полісся 70-75 тис./га.

Потенційна урожайність зерна 12,1-13,1т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)**АДОНІС 224 СВ**

✓ *Холодостійкий, добре реагує на внесення добрив*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 250).

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2008 р. до „Государственного реєстра сортів и деревесно-кустарниковых пород Республики Беларусь” з 2004 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Р о с л и н а висотою 232-254 см стійка до вилягання та ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 22 см, кількість рядів зерен 16-18, стрижень червоний.

З е р н о жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 260 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, холодостійкий і посухостійкий. Добре реагує на внесення добрив. Характеризується високою стійкістю до ураження пухирчастою сажкою і стебловими гнилями.

З о н а в и р о щ у в а н н я – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 65-70, Полісся 70-75 тис./га.

П о т е н ц і й н а у р о ж а й н і с т ь зерна досягає 9,70 т/га, зеленої маси – 67,4 т/га, сухої речовини – 16,9 т/га.

О с о б л и в о с т і н а с і н н и ц т в а. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)**ДУНКАН 233 СВ**

- ✓ *Надійне насінництво*
- ✓ *Добре реагує на внесення добрив*

Трилійний середньоранній гібрид (ФАО 270).

Занесений до Реєстру сортів з 2011 р.

Напрямок використання – зерно.

Р о с л и н а висотою 190-210 см, стійка до вилягання та ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 18-21 см, кількість рядів зерен 18-20, стрижень червоний.

З е р н о жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 270 г.

Гібрид високотехнологічний, стійкий до посухи та ураження основними хворобами і шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 65-70 тис./га.

Потенційна урожайність зерна 8,49-11,75 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)***ОРЖИЦЯ 237 МВ***

- ✓ *Характеризується поєднанням високої урожайності та низької збиральної вологості зерна*
- ✓ *Районований в Україні та Росії*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 230).

Занесений до Реєстру сортів з 2010 р.

Зернового напрямку використання.

Рослина високоросла 250-260 см, не кущиться. Стійка до ламкості стебла.

Качан довжиною 20-21 см, число рядів зерен на качані 16-18, зерен в ряду 34-36, стрижень червоний.

Зерно оранжево-червоне, кременисто-зубовидне. Маса 1000 зерен 280 г.

Гібрид стійкий до вилягання. Відрізняється швидкою втратою вологи при дозріванні. Стійкість до ураження головними хворобами висока. Стійкий до пошкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 75-80, Полісся 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм одночасний.

ЯРОВЕЦЬ 243 МВ

- ✓ ***Висока та стабільна врожайність зерна з низькою збиральною вологістю в товарних посівах***
- ✓ ***Висока насіннева продуктивність ділянок гібридизації***

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 240).

Занесений до Реєстру сортів з 2010 р.

Зернового напрямку використання.

Рослина високоросла 220-230 см, не кущиться. Висота кріплення нижнього качана 70-80 см

Качан довжиною 22-24 см, число рядів зерен на качані 16-18, зерен в ряду 34-36, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубовидне. Маса 1000 зерен 280-300 г. Вихід зерна 82-85%.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. Характеризується інтенсивною вологовіддачею зерна і добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 75-80, Полісся 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 4:2 або 6:2. Синхронізацію цвітіння батьківських форм можна покращити шляхом застосування припосівного внесення фосфорних добрив в дозі 10 – 20 кг/га діючої речовини в рядки запилувача. Чоловічу форму рекомендується не загущувати.

ДН БАГРЯНИЙ

- ✓ *Зерно має підвищений вміст каратину*
- ✓ *Посухо- та жаростійкий*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 250).

Проходить експертизу в Українському інституті експертизи сортів рослин № заявки 10004131 від 23.11.2010.

Універсального напрямку використання.

Рослина висотою 217-228 см, дуже стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною до 24 см, кількість рядів зерен 14-18, у ряду 44-48 зерен, стрижень червоний.

Зерно червоне, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 230 г.

Гібрид стабільний за врожаєм, посухо- та жаростійкий. Має низьку збиральну вологість

зерна. Стійкий до ураження пухирчастою сажкою та стебловими гнилями.

Зона вирощування: Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в Степу 50-55 тис/га, Лісостепу 65-70 тис/га,

Поліссі 75-80 тис/га.

Потенційна врожайність зерна 11,5-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)***БОРОЗЕНСЬКИЙ 277 МВ***

- ✓ *За генетичною структурою близький до гібриду Любава 279 МВ з нижчою збиральною вологістю зерна та краще вираженою кременистістю*

Трилійний середньоранній гібрид кукурудзи (ФАО 250).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина високоросла 240-250 см, не кущиться. Качани кріпляться на висоті 90-100 см.

Качани довжиною 22-23 см, число рядів зерен на качані 14-16, зерен у ряду 36-40, стрижень червоний. Вихід зерна 80-83%.

Зерно жовто-оранжеве, кременисте. Маса 1000 зерен 270-280 г.

Гібрид стійкий до вилягання і ураження головними хворобами і шкідниками. Добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55, в Лісостепу 75-80 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 10,5-11,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм одночасний.

КРИНИЧАНСЬКИЙ 257 СВ

***✓ Версія гібриду Білозірський 295 СВ
з кращою втратою вологи при досяганні***

Трилійний середньоранній гібрид (ФАО 250).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 210-250 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. Висота кріплення качана 70-90 см.

Качан довжиною 21-22 см, число рядів зерен 14-16, зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно жовте, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 250-270 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55 тис. шт./га, в Лісостепу 70-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 4:2 або 6:2. Синхронізацію цвітіння батьківських форм можна покращити шляхом застосування припосівного внесення фосфорних добрив в дозі 10 – 20 кг/га діючої речовини в рядки запилювача. Чоловічу форму рекомендується не загущувати.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)***КАДР 267 МВ***

✓ *Районований в Україні та Росії*

Трилійний середньоранній гібрид (ФАО 260).

Занесений до Реєстру сортів України з 2001 р. та Росії з 2006 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 220-230 см, слабо кущиться, стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною 21-23 см, кількість рядів зерен 16, у ряду 36-40 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 250-260 г.

Гібрид добре реагує на внесення мінеральних добрив, швидко віддає вологу у період дозрівання. Стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина в зоні Степу 45-50, Лісостепу 70-75, Полісся 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,5-13,0 т/га, силосу 45,0-60,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 або 4:2. Висів компонентів одночасний. Материнська форма в зв'язку зі швидкою втратою вологи схильна до самообрушу.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)**ЛЮБАВА 279 МВ**

- ✓ *Хіт продажу сезону 2009-2012 рр.*
- ✓ *Характеризується високою врожайністю та високорентабельним насінництвом*

Трилінійний середньоранній гібрид (ФАО 270).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина високоросла 250-260 см. Качан кріпиться на висоті 100-105 см

Качан довжиною 22-23 см, число рядів зерен 16, зерен в ряду 40-42, стрижень червоний. Вихід зерна 80-85%

Зерно жовте, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Гібрид стійкий до вилягання, ураження головними хворобами та пошкодження шкідниками. Добре реагує на покращання умов вирощування. *Зона вирощування* – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 70-75, Полісся 70-80 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,0-12,5 т/га, силосу 50,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення. Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2 або 4:2.

ПОДІЛЬСЬКИЙ 274 СВ

- ✓ *Найбільш посухостійкий гібрид з високою врожайністю в Степу України*
- ✓ *Дуже стійкий при перестойі і може використовуватись для зимового збирання*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 320).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина високоросла 240-250 см, не кущиться. Качан кріпиться на висоті 100-105 см.

Качан довжиною 22-23 см, число рядів зерен 14-16, зерен в ряду 37-39, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Гібрид стійкий до вилягання, ураження хворобами та пошкодження шкідниками. Характеризується високою жаростійкістю і посухостійкістю. Ремонтантний. При дозріванні зерна рослини тривалий час залишаються зеленими, що зумовлює одержання якісного силосу.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 65-70 тис. шт./га

Потенційна врожайність зерна 12,5-13,0 т/га, силосу 60,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2, 4:2. На ділянках гібридизації треба дотримуватись рекомендацій щодо густоти стояння рослин батьківських компонентів. При сівбі слід приймати до уваги крупність насіння материнської форми, яка суттєво впливає на формування оптимальної густоти посівів.

П'ЯТИХАТСЬКИЙ 270 СВ

- ✓ *Оригінальний гібрид з еректоїдним розташуванням листя*
- ✓ *Має високу насінневу продуктивність та гарні показники якості при отриманні крупи*

Трилінійний середньоранній гібрид (ФАО 270).

Занесений до Реєстру сортів з 2006 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 200-220 см. Висота прикріплення качана 90-95 см.

Качан довжиною 19-22 см, число рядів зерен 16, зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно оранжеве, кременисте. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Гібрид стійкий до ураження хворобами, вилягання та посухи.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 65-75, Полісся 70-80 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,5-12,5 т/га, силосу 55,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Посів батьківських компонентів на ділянці гібридизації одночасний. Схема посіву батьківських форм 6:2 або 4:2.

ЧЕМЕРОВЕЦЬКИЙ 260 СВ

✓ *Версія гібриду Подільський 274 СВ, що має на 2-3 % нижчу вологість зерна*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 270).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина високоросла 240-250 см, не кушиться. Качани кріпляться на висоті 80-100 см.

Качан довжиною 21-22 см, число рядів зерен на качані 14-16, зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно жовте, кременисто-зубовидне. Маса 1000 зерен 280 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. Добре реагує на покращання умов вирощування. Характеризується високою жаростійкістю і посухостійкістю. Після дозрівання зерна рослини довго залишаються зеленими.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 45-50, в Лісостепу 65-70 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,5-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Посів батьківських компонентів на ділянці гібридизації одночасний. Схема посіву батьківських форм 6:2 або 4:2.

БІЛОЗІРСЬКИЙ 295 СВ

✓ Високорентабельне насінництво

Трилійний середньоранній гібрид (ФАО 270).

Занесений до Реєстру сортів з 2005 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 270-280 см. Качан кріпиться на висоті 105-115 см.

Качан довжиною 20-22 см, число рядів зерен 14-16, кількість зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Стійкий до вилягання, ураження головними хворобами, загушення посівів, посухи та жару. Високотехнологічний.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 65-70, Полісся 70-75 тис./га.

Потенційна врожайність зерна 12,0-12,5 т/га, силосу 60-65 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Посів батьківських компонентів на ділянці гібридизації одночасний. Чоловіча форма цвіте на 3-4 дні пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати. Для кращого суміщення цвітіння батьківських форм в рядки запилювача бажано внести при посіві фосфорні добрива в кількості 10-20 кг д.р. на 1 га.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

- ✓ *Найбільш високоврожайний гібрид зернового напрямку, в зоні Лісостепу України*
- ✓ *Національний стандарт в офіційному сортовипробуванні*

Простий середньоранній гібрид (ФАО 280).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина високоросла 250-260 см. Качан кріпиться на висоті 80-90 см.

Качан довжиною 20-22 см, число рядів зерен 16-18, зерен в ряду 36-38, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 280-290 г.

Гібрид стійкий до вилягання, ураження головними хворобами та пошкодження шкідниками. Добре реагує на покращання умов вирощування. *Зона вирощування* – Степ, Лісостеп, Полісся.

Передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 75-80, Полісся 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,5-13,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву 6:2 або 4:2. Посів батьківських компонентів на ділянках гібридизації одночасний. Сівба ділянок гібридизації **повинна проводитися в кінці оптимальних строків.**

ДНІПРОВСЬКИЙ 257 СВ

- ✓ *За генетичною структурою наближається до Білозірського 295 СВ, проте має вищу посухостійкість*
- ✓ *Добре зарекомендував себе в Республіці Білорусь при вирощуванні на силос*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 290).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Універсального напрямку використання.

Рослина висотою 200-210 см, стійка до вилягання. Висота прикріплення качана 80-90 см.

Качан довжиною 18-20 см, число рядів зерен 16-18, зерен в ряду 36-40, стрижень червоний.

Зерно жовто-оранжевого кольору, зубоподібне. Маса 1000 зерен 280-300 г.

Гібрид стійкий до пухирчастої сажки та стеблових гнилей. Відрізняється посухостійкістю. Високотехнологічний. Стійкий до загушення посівів. Прискорене висихання зерна при дозріванні.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина в зоні Степу 45-55, Лісостепу 60-70 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,5-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2 або 4:2.

КУКУРУДЗА (ФАО 200-299)**МАГ**

- ✓ *Добре реагує на покращання умов вирощування*
- ✓ *Характеризується інтенсивною вологовіддачею зерна*

Простий середньоранній гібрид (ФАО 260).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 200-210 см. Качани кріпляться на висоті 60-70 см.

Качан довжиною 20-21 см, число рядів зерен на качані 14-16, зерен у ряду 36-40, стрижень червоний. Вихід зерна 81-84%.

Зерно жовте, зубовидне. Маса 1000 зерен 270-280 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. *Зона вирощування* – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 55-60, Лісостепу 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується за схемою «змішування». Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм **різностроковий**. Спочатку висівається материнська форма, при появі ростків з ґрунту «фаза шилець» усіваються рядки чоловічої форми.

САНЖАРСЬКИЙ 289 МВ

✓ *Більш пізньостигла версія
гібрида Оржиця 237 МВ*

Простий модифікований середньоранній гібрид (ФАО 290).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно, силос, крупа.

Рослина високоросла 230-240 см. Качани кріпляться на висоті 80-90 см.

Качан довжиною 20-22 см, число рядів зерен на качані 16-18, зерен в ряду 36-40, стрижень червоний. Вихід зерна 82-85%.

Зерно жовте, кременисто-зубовидне. Маса 1000 зерен 280-300 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. Характеризується рентабельним насінництвом та інтенсивною вологовіддачею зерном, добре реагує на покращання умов вирощування. *Зона вирощування* – Степ, Лісостеп, Полісся.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 75-80, Полісся 80-85 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-12,0 т/га, силосу 60,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм одночасний.

СЕРЕДНЬОСТИГЛИ (ФАО 300-399)

СОЛОНЯНСЬКИЙ 298 СВ

- ✓ **Найбільш розповсюджений гібрид вітчизняної селекції**
- ✓ **Районований в Росії**
- ✓ **Національний стандарт в офіційному сортовипробуванні України**

Простий модифікований середньостиглий гібрид (ФАО 310).

Занесений до Реєстру сортів України з 2006 р. та Росії з 2008 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 250-260 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. Висота прикріплення нижнього качана 80-90 см.

Качан довжиною 21-23 см, кількість рядів зерен 16-18, у ряду 36-40 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 300-310 г.

Гібрид стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками. Добре реагує на внесення мінеральних добрив. Має стабільну урожайність зерна у роки з різними погодними умовами.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в Степу 45-50, Лісостепу 70-75, Поліссі 75-80 тис./га.

Потенційна врожайність зерна 13,0-13,5 т/га, силосу 60,0-65,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2, 4:2.

КУКУРУДЗА (ФАО 300-399)**ЗБРУЧ**

✓ *Гібрид інтенсивного типу з високою потенційною врожайністю*

Простий середньостиглий гібрид (ФАО 310).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 210-220 см, не кущиться. Качани кріпляться на висоті 70-80 см.

Качан довжиною 20-22 см, число рядів зерен на качані 14-16, зерен в ряду 38-40, стрижень червоний. Вихід зерна 82-85%.

Зерно жовте, зубовидне. Маса 1000 зерен 280-290 г.

Гібрид стійкий до вилягання і враження головними хворобами і шкідниками. Характеризується інтенсивною вологовіддачею зерном і добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 75-80 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 11,0-13,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм одночасний.

РОЗІВСЬКИЙ 311 СВ

- ✓ *Високорентабельне стабільне насінництво*
- ✓ *Середньостигла версія гібриду Подільський 274 СВ з високою посухостійкістю та більшою насінневою продуктивністю*

Трилінійний середньостиглий гібрид (ФАО 310).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 200-240 см, стійка до вилягання. Висота прикріплення качана 90-100 см.

Качан циліндричної форми, довжиною 16-20 см, число рядів зерен 16, зерен в ряду 36-40, стрижень червоного кольору, тонкий.

Зерно оранжеве, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 280-300 г.

Гібрид середньо стійкий до пухирчастої сажки та стеблових гнилей. Відрізняється доброю жаростійкістю та посухостійкістю.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 40-45, Лісостепу 55-60 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,5-13,0 т/га, силосу 48,0-76,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення. Посів батьківських компонентів на ділянці гібридизації одночасний, рекомендована схема посіву батьківських форм 6:2 або 4:2 Сівба ділянок гібридизації проводиться при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. При сівбі слід приймати до уваги крупність насіння материнської форми, яка суттєво впливає на формування оптимальної густоти посівів.

СОВ 329 СВ

- ✓ ***Покращена версія гібриду Солонянський 298 СВ з вищою зерною продуктивністю та нижчою збиральною вологістю зерна***

Простий модифікований середньостиглий гібрид (ФАО 320).

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 240-250 см, стійка до вилягання. Висота прикріплення качана 90-100 см.

Качан довжиною 22-24 см, число рядів зерен 16, зерен в ряду 36-40, стрижень червоного кольору, тонкий.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Гібрид стійкий до пухирчастої сажки та стеблових гнилей. Відрізняється доброю жаростійкий та посухостійкістю. Стійкий до загушення посівів. Високотехнологічний.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 40-45, Лісостепу 55-60 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 13,0-13,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою повного відновлення Сівба ділянок гібридизації при стійкому прогріванні ґрунту до 12 °С на глибині 6-8 см. Батьківські компоненти висіваються одночасно, рекомендована схема посіву 6:2 або 4:2.

ЗАПОРІЗЬКИЙ 333 МВ

- ✓ **Більш ранньостигла версія гібрида Моніка 350 МВ з кращою втратою вологи при досяганні**

Простий модифікований середньостиглий гібрид (ФАО 330).

Занесений до Реєстру сортів з 2010 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина високоросла 240-250 см. Висота кріплення нижнього качана складає 80-90 см.

Качан довжиною 23-24 см, число рядів зерен на качані 16-18, кількість зерен в ряду 34-38, стрижень червоний.

Зерно жовте з червоними бочками, зубовидне. Маса 1000 зерен 310-330 г.

Стійкий до вилягання і ураження головними хворобами і шкідниками. Гібрид гомеостатичного типу, проте добре реагує на покращання умов вирощування, характеризується прискореною вологовіддачею.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендовано для вирощування в зонах Степу і Лісостепу з густиною стояння рослин відповідно 45-50 і 70-75 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 10,0-11,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм **різностроковий**. Спочатку висівається чоловіча форма, при появі ростків з ґрунту «фаза шилець» – материнська форма. Материнська форма в зв'язку зі швидкою втратою вологи схильна до самообрушу.

КУКУРУДЗА (ФАО 300-399)**ЮНІОН**

- ✓ *Ремонтантний*
- ✓ *Може використовуватись на силос*
- ✓ *Середньостигла версія гібриду Хмельницький, яка відрізняється більшою посухостійкістю, високою врожайністю в зоні Степу України*

Простий міжлінійний середньостиглий гібрид (ФАО 340).

Занесений до Реєстру сортів з 2006 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 240-250 см, стійка до вилягання. Висота прикріплення нижнього качана 90-100 см.

Качан довжиною 20-22 см, число рядів зерен 14-16, кількість зерен в ряду 34-38, стрижень червоного кольору, тонкий.

Зерно жовтогарячого кольору, зубоподібне, подовжене. Маса 1000 зерен 310-330 г.

Гібрид стійкий до пухирчастої сажки та стеблових гнилей. Відрізняється доброю жаростійкістю та посухостійкістю. Стійкий до загущення посівів.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 40-45, Лісостепу 55-60 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 13,0 т/га, силосу 55,0-75,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм одночасний.

ОРІЛЬСЬКИЙ 357 СВ

- ✓ *Формує якісну силосну масу*
- ✓ *Більш пізньостигла версія гібриду Солонянський 298 СВ з покращеною зерновою продуктивністю*

Простий модифікований середньостиглий гібрид (ФАО 340).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 240-260 см, стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною 25-27 см, рядів зерен 16, у ряду 36-38 зерен, стрижень червоний.

Зерно крупне, жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 320-330 г.

Гібрид посухостійкий, а також стійкий до ураження основними хворобами і ушкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Передзбиральна густина стояння рослин в зоні Степу 35-40, Лісостепу 55-65 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,0-13,0 т/га, силосу 48,0-76,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Висів компонентів одночасний. При сівбі слід приймати до уваги крупність насіння материнської форми, яка суттєво впливає на формування оптимальної густоти посівів.

КУКУРУДЗА (ФАО 300-399)

МОНІКА 350 МВ

- ✓ *Високоврожайний гібрид, що здобув широке розповсюдження особливо в Степу України*
- ✓ *Національний стандарт в офіційному сортовипробуванні*
  - ✓ *В лісостеповій зоні добре зарекомендував себе як силосний гібрид*

Простий середньостиглий гібрид (ФАО 350).

Занесений до Реєстру сортів з 2006 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина високоросла 250-290 см, слабо кушиться, не полягає. Качан кріпиться на висоті 100-120 см.

Качан довжиною 19-21 см, число рядів зерен 16-18, зерен в ряду 38-40, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 320-360 г.

Гібрид стійкий до вилягання, ураження головними хворобами та пошкодження шкідниками. Жаростійкий та посухостійкий. Добре реагує на покращання умов вирощування.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в Степу 40-45, Лісостепу 55-60 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 13,0-13,5 т/га, силосу 48,0-76,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння на ділянках гібридизації вирощується на стерильній основі за схемою повного відновлення. Схема посіву компонентів на ділянці гібридизації 6:2 або 4:2. Висів батьківських форм можливий одночасний, але бажаний **різностроковий**. Спочатку висівається 1 рядок чоловічої форми, при появі ростків з ґрунту «фаза шилець» – рядки материнської форми та 1 рядок чоловічої.

КУКУРУДЗА (ФАО 300-399)***ГЕЛЬВІН 387 МВ***

✓ *Гібрид інтенсивного типу*

Трилійній середньостиглий гібрид (ФАО 380).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – зерно.

Рослина висотою 210-220 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. Висота прикріплення качана 110-120 см.

Качан довжиною 20-22 см, кількість рядів зерен 16-18, зерен в ряду 38-40, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 250-260 г.

Гібрид відрізняється вирівняністю у рядових посівах. Стійкість до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками висока. Добре реагує на внесення мінеральних добрив і зрошення.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 40-45, Лісостепу 55-60 тис./га.

Потенційна врожайність зерна – 13,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

БИСТРИЦЯ 400 МВ

✓ **Один з кращих гібридів за стабільністю урожаю зерна у Степу**

Простий модифікований середньопізній гібрид (ФАО 400).

Занесений до Реєстру сортів з 2009 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина високоросла 240-250 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. Качани кріпляться на висоті 90-100 см.

Качан довжиною 23-24 см, кількість рядів зерен 14-16, у ряду 38-40 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен 290-300 г.

Стійкість до ураження основними хворобами і ушкодження шкідниками дуже висока. Добре реагує на внесення мінеральних добрив. Відрізняється прискороною втратою вологи зерном при дозріванні.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Густота стояння рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 70-75 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 12,5-13,5 т/га, силосу 56,0-75,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 400-500)**СОКОЛОВ 407 МВ**

- ✓ *Один з кращих гібридів за стабільністю урожаю зерна у різних умовах Степу*
- ✓ *Відрізняється високою холодостійкістю та добрим стартовим розвитком, тому придатний для ранніх строків посіву*

Простий модифікований середньопізній гібрид (ФАО 400).

Занесений до Реєстру сортів з 2004 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 240-250 см, стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною 21-23 см, кількість рядів зерен 16, у ряду 36-40 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовте, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 250-260 г.

Стійкість до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками дуже висока. Добре реагує на внесення мінеральних добрив.

Зона вирощування – Степ, на зрошенні.

Передзбиральна густина рослин в Степу 35-40, на зрошенні до 70 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 14,0-14,5 т/га, силосу 56,0-75,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

КУКУРУДЗА (ФАО 400-500)***КОДАЦЬКИЙ 442 СВ***

✓ ***Формує високу урожайність зеленої маси***

Трилійний середньопізній гібрид (ФАО 430).

Занесений до Реєстру сортів з 2005 р.

Напрямок використання – зерно, силос.

Рослина висотою 260-280 см, стійка до вилягання і ламкості стебла. *Качан* довжиною до 21-24 см, кількість рядів зерен 14-16, у ряду 45-48 зерен, стрижень червоний.

Зерно жовте, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 250-270 г.

Гібрид ремонтантний, основними хворобами майже не уражується.

Зона вирощування – Степ, на зрошенні.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в Степу 30-35, на зрошенні 55-60 тис. шт./га.

Потенційна врожайність зерна 13,5-14,0 т/га, силосу 56,0-70,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Висів компонентів одночасний.

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

АРКТУР

- ✓ *Найбільш раннє одержання товарної продукції*
- ✓ *Стійкий до вилягання в технічній стиглості*

Простий міжлінійний надранньостиглий гібрид.

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – столовий.

Рослина висотою 180-190 см. Висота кріплення качана 60-70 см.

Качан конусно-циліндричної форми, короткий 8-10 см. Кількість рядів зерен 12-14 шт. Маса кондиційного качана 200 г. Вихід кондиційних качанів – 80%, вихід технічно стиглого зерна від маси качана – 64,2%.

Зерно жовте, округле. Маса 1000 зерен 240-250 г.

Тривалість періоду від сходів до технічної стиглості зерна 70-75 днів. Посухостійкість та жаростійкість вище середньої. За сприятливих погодних умов формується 2 качани. Стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками вище середнього. Гібрид слабо кущистий.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60, Полісся 60-65 тис./га.

Потенційна урожайність качанів в технічній стиглості зерна без обгорток 6-7 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обривання волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

СПОКУСА

- ✓ *Високі смакові якості*
- ✓ *Стабільне одержання ранньої продукції*

Простий міжлінійний ранньостиглий гібрид.

Занесений до Реєстру сортів з 2007 р.

Напрямок використання – столовий.

Рослина висотою 170-180 см. Висота прикріплення качана 50-55 см.

Качан довжиною 16-18 см, конусоподібної форми. Кількість рядів зерен 16-18, зерен в ряду 36-38. Вага кондиційного качана 180-200 г. Вихід кондиційних качанів 75-77%. Вихід зерна з качана технічної стиглості 55-60%.

Зерно в молочній стиглості світло-жовте, округле, в повній – жовте. Маса 1000 зерен 220-230 г.

Посухостійкість та жаростійкість вище середньої. Стійкість до вилягання в технічній стиглості висока. За сприятливих погодних умов формується 2 качани. Стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками вище середнього. Слабо куцистий. Тривалість періоду від сходів до технічної стиглості 80-83 днів.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60, Полісся 60-65 тис./га.

Потенційна урожайність качанів в технічній стиглості зерна без обгорток 8,0-8,2 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 3-4 дні пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати. Для кращого суміщення цвітіння батьківських форм в рядки запилювача бажано внести при посіві фосфорні добрива в кількості 10-20 кг д.р. на 1 га.

Інститут сільського господарства степової зони

вул. Дзержинського, 14, м. Дніпропетровськ, 49600

факс (0562) 36-26-18; тел. (056) 745-44-49; (0562) 47-14-33

www.market.institut-zerna.com www.institut-zerna.com e-mail: marketing@institut-zerna.com

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

КАБАНЕЦЬ

✓ ***Високі смакові якості***

Простий міжлінійний середньоранній гібрид.

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – універсальний.

Рослина висотою 195-205 см висота кріплення качанів на стеблі 55-60 см.

Качан довжиною 18-20 см. Кількість рядів зерен 14-16 шт. Стрижень качана білий. Маса кондиційного качана 250-260 г. Вихід кондиційних качанів 87,5%. Вихід технічно стиглого зерна від маси качана 87,5%.

Зерно світло-жовте, округле. Маса 1000 зерен 220-240 г.

Гібрид має підвищену жаростійкість та посухостійкість. Стійкий до ураження хворобами. Від сходів до технічної стиглості зерна 84-85 діб.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60 тис./га.

Потенційна урожайність 6-7 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Висів компонентів одночасний.

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА**ЛЮДМИЛА СВ**

✓ *Має підвищену жаростійкість та посухостійкість*

Середньоранній простий міжлінійний гібрид.

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – універсальний.

Рослина висотою 195-205 см, висота кріплення качанів на стеблі 60-63 см.

Качан довжиною 18-19 см, конусно-циліндричний. Кількість рядів зерен 14-16 шт. Стрижень качана білий. Маса кондиційного качана 215-220 г. Вихід кондиційних качанів 85-89%. Вихід зрізаного зерна з качана технічної стиглості 58-62%.

Зерно світло-жовте, округле. Маса 1000 зерен 240-250 г.

Стійкий до ураження хворобами. Від сходів до технічної стиглості зерна 84-85 діб.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60 тис./га.

Потенційна урожайність 6-7 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Висів компонентів одночасний.

ЦУКРОВА КУКУРУДЗА

КОНКУРЕНТ

✓ *Для консервної та переробної промисловості*

Трилійний середньоранній гібрид.

Занесений до Реєстру сортів з 2010 р.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Напрямок використання – для консервної та переробної промисловості.

Рослина висотою 170-185 см. Висота кріплення нижнього качана 46-53 см.

Качан циліндричний, довжиною 18-20 см, діаметр у середній частині 4,6-4,8 см. Кількість рядів зерен 16-18, вага 150-160 г. Вихід зерна з качана технічної стиглості становить 55-63%. Стрижень тонкий, білого кольору.

Зерно жовте, цукрового типу. Довжина зерна 8,1-9,2 мм. Смакові якості вище середніх – 4,6-4,8 бала. Вміст цукрів в зерні технічної стиглості – 16,5%.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60, Полісся 60-65 тис./га.

Потенційна врожайність кондиційних качанів в технічній стиглості в зоні Степу на богарі – 7,19-9,24 т/га, в зоні Полісся – 10,72-11,21 т/га, в умовах зрошення – 18,1-19,9 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 5-6 днів пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати. Для кращого суміщення цвітіння батьківських форм у рядки запилювача бажано внести при посіві фосфорні добрива в кількості 10-20 кг д.р. на 1 га.

Інститут сільського господарства степової зони

вул. Дзержинського, 14, м. Дніпропетровськ, 49600

факс (0562) 36-26-18; тел. (056) 745-44-49; (0562) 47-14-33

www.market.institut-zerna.com www.institut-zerna.com e-mail: marketing@institut-zerna.com

РОЗЛУСНА КУКУРУДЗА

ГОСТИНЕЦЬ

- ✓ *Висока врожайність*
- ✓ *Привабливий вигляд підсмаженого зерна*

Простий міжлінійний середньостиглий гібрид (ФАО 320).

Занесений до Реєстру сортів з 2008 р.

Напрямок використання – столовий.

Рослина висотою 200-220 см.

Качан довжиною 20-22 см, кількість рядів зерен 18-20, стрижень білого кольору.

Зерно перлового типу, жовтого кольору. Маса 1000 зерен 140-150 г. При підсмажуванні розлущується, коефіцієнт збільшення об'єму зерна при підсмажуванні 26-28.

Висока врожайність, посухостійкість, високі смакові якості підсмаженого зерна і підвищений коефіцієнт збільшення зерна при зриванні. Стійкість до вилягання та до ураження хворобами висока.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45 , Лісостепу 50-55 тис./га.

Потенціальна урожайність 3,8-4,2 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 4-5 днів пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати. Для кращого суміщення цвітіння батьківських форм в рядки запилювача бажано внести при посіві фосфорні добрива в кількості 10-20 кг д.р. на 1 га.

ПЕРСПЕКТИВНІ ГІБРИДИ

ЗЕРНОВА КУКУРУДЗА

ДН ПИВИХА

- ✓ *Кращий гібрид для Лісостепу та Полісся*
- ✓ *Покращена версія гібриду Дніпровський 181 СВ*
- ✓ *Має привабливу архітектуру рослин*

Простий модифікований гібрид (ФАО 180).

Перспективний.

Напрямок використання – універсальний.

Рослина висотою 220-230 см, стійкість до вилягання і ламкості стебла висока.

Качан довжиною 20-22 см, циліндричної форми, 14-16 рядів зерен, стрижень червоний.

Зерно жовто-помаранчеве, округло-довгастої форми, кременисто-зубоподібне. Маса 1000 зерен 250-270 г.

Гібрид характеризується високою посухостійкістю, жаростійкістю та холодостійкістю і стабільною врожайністю. Особливості гібрида - висока технологічність та рентабельне насінництво. Має високу стійкість рослин при перестої. Стійкість до пухирчастої сажки та стеблових гнилей висока.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу – 70-80, Полісся – 80-90 тис. шт./га. Потенційна врожайність зерна 11,5-12,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Посів батьківських форм одночасний.

ДН ВАЙТКОРН

✓ *Новий білозерний гібрид для зони Степу*

Трилійний середньопізній гібрид(ФАО 450).

Перспективний.

Напрямок використання – універсальний.

Рослина гібрида висотою 230-240 см, дуже стійка до вилягання і ламкості стебла.

Качан довжиною до 23-24 см, циліндричної форми, кількість рядів зерен 16, у ряду 40-45 зерен, стрижень червоний.

Зерно біле, зубоподібне. Маса 1000 зерен близько 260-280 г.

Гібрид продовольчого напрямку використання. Може використовуватись також на фуражне зерно та силос, стійкий до ураження основними хворобами. Добре реагує на внесення добрив.

Зона вирощування – Степ.

Рекомендована передзбиральна густина стояння рослин, 35-38 (без зрошення), 55-60 (зрошення) тис.шт. /га.

Потенційна урожайність зерна 13,5-14,5 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Висів компонентів одночасний.

ЖЕТОН 265 МВ

✓ *Посухостійкий та жаростійкий*

✓ *Рентабельне насінництво*

Трилінійний середньоранній гібрид (ФАО 260).

Перспективний.

Напрямок використання – зерно.

Р о с л и н а висотою 228-240 см, стійкість до вилягання – дуже висока.. Висота прикріплення качана – 82-91 см.

К а ч а н довжиною до 22 см, конусно-циліндричної форми, кількість рядів зерен 18, у ряду 44-52 зернини, стрижень червоний. Вихід зерна з качана становить – 83,2%.

З е р н о жовте, зубове. Маса 1000 зерен близько 249 г.

Гібрид жаростійкий та посухостійкий. Добре реагує на внесення добрив. Стійкий до ураження пухирчастою сажкою, стебловими гнилями та гельмінтоспоріозом. Має рентабельне насінництво.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 50-55, Лісостепу 65-70 тис/га.

Потенційна урожайність зерна 13,0-14,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на стерильній основі за схемою відновлення фертильності. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть водночас.

МАРІЧКА

- ✓ *Високі смакові якості*
- ✓ *Двокольорове зерно (біколор)*

Простий міжлінійний середньоранній гібрид (ФАО 270).

Перспективний.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся.

Напрямок використання – столовий.

Р о с л и н а висотою 190-200 см, не кущиться, стійка до вилягання і ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 18 см, циліндричної форми. Кількість рядів зерен 14-16, у ряду 38-40 зерен. Стрижень тонкий білий. Вихід кондиційних качанів – 64-66 %. Маса качана до 214 г.

З е р н о довге, цукрового типу білого і жовтого кольору (біколор). Маса 1000 зерен близько 175 г. Смакові якості зерна – 4,9 балів, вміст цукрів в зерні технічної стиглості – 21,4 %.

Гібрид жаростійкий, стабільний за врожаєм. Має подовжений період збереження цукрів. Добре реагує на внесення добрив. За сприятливих погодних умов формує 2 качана. Тривалість періоду від сходів до технічної стиглості зерна – 74 дні.

З о н а в и р о щ у в а н н я – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60, Полісся 60-65 тис./га.

П о т е н ц і й н а у р о ж а й н і с т ь качанів без обгорток в технічній стиглості 9,1 – 10,0 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

МЕДУНКА

✓ *Кращий за смаковими якостями*

✓ *Біле зерно*

Простий міжлінійний середньоранній гібрид (ФАО 290).

Перспективний.

Напрямок використання – столовий.

Р о с л и н а висотою 200-210 см, не кущиться, стійка до вилягання і ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 19 см, циліндричної форми. Кількість рядів зерен 14-16, у ряду 38-40 зерен. Стрижень тонкий, білий. Вихід кондиційних качанів 68-70 %. Маса качана до 180 г.

З е р н о довге, біле, цукрового типу. Маса 1000 зерен близько 170 г. Смакові якості зерна – 5,0 балів, вміст цукрів в зерні технічної стиглості - 24,7%.

Гібрид стабільний за врожаєм. Має подовжений період збереження цукрів. Добре реагує на внесення добрив. За сприятливих погодних умов формує 2 качана. Тривалість періоду від сходів до технічної стиглості зерна – 76 днів. *Зона вирощування* – Степ, Лісостеп, Полісся.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45-50, Лісостепу 55-60, Полісся 60-65 тис./га.

Потенційна урожайність качанів без обгорток в технічній стиглості - 8,5-9,6 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Батьківські форми цвітуть одночасно.

ФУРОР

- ✓ *Високий коефіцієнт збільшення об'єму при вибуханні*
- ✓ *Високі смакові якості підсмаженого зерна*
- ✓ *Привабливий вигляд зірваного зерна*

Трилінійний середньоранній гібрид розлусної кукурудзи (ФАО 280).

Перспективний.

Напрямок використання – столовий.

Р о с л и н а висотою 235-240 см, не кущиться, стійка до вилягання і ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 23 см, кількість рядів зерен 16-18, у ряду 44-48 зерен, стрижень білий.

З е р н о перлового типу, жовтого кольору. Маса 1000 зерен близько 175 г. Коефіцієнт збільшення зерна в об'ємі при вибуханні – 32-34.

Посухостійкий та жаростійкий. Добре реагує на внесення мінеральних добрив. Стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45 , Лісостепу 50-55 тис./га.

Потенційна урожайність зерна 3,82-4,74 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 3-4 дні пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати.

ШАНС

- ✓ *При вибуханні має однорідну привабливу грибоподібну форму*
- ✓ *Високі смакові якості підсмаженого зерна*

Простий міжлінійний середньоранній гібрид (ФАО 260).

Перспективний.

Напрямок використання – столовий.

Р о с л и н а висотою 225-235 см, слабо кушиться, стійка до вилягання і ламкості стебла.

К а ч а н довжиною до 22 см, кількість рядів зерен 16-18, у ряду 42-46 зерен, стрижень білий.

З е р н о перлового типу, жовтого кольору. Маса 1000 зерен близько 170 г. Коефіцієнт збільшення зерна в об'ємі при вибуханні – 28-30.

Високотехнологічний. Має високу однорідність за формою (грибоподібна) та розміром зірваного зерна. Стійкий до ураження основними хворобами і пошкодження шкідниками.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп.

Рекомендована передзбиральна густина рослин в зоні Степу 45 , Лісостепу 50-55 тис./га.

Потенційна урожайність зерна 3,75-4,80 т/га.

Особливості насінництва. Насіння першого покоління на ділянках гібридизації вирощують на фертильній основі з обриванням волотей на материнській формі в період їх появи. Рекомендовані схеми посіву батьківських форм 6:2 і 4:2. Чоловіча форма цвіте на 2-3 дні пізніше материнської, тому при посіві її рекомендується не загущувати.

ЛІНЗА

✓ ***Має відмінні смакові якості насіння***

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України.

Середньостиглий

Різновид – нуммулярія

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2008 р.

Придатний для вирощування в Степу і Лісостепу.

Напрямок використання – зерно

Вегетаційний період рослин 85 діб

Рослина під час цвітіння середньої висоти, прямостояча, без антоціанового забарвлення, з середньою інтенсивністю галуження. Кущової компактної форми. Довжина рослини 54-55 см. Листочки середні за розміром, оберненояйцевидної форми, зеленого кольору середньої інтенсивності.

Суцвіття з трьома квітками на вузлі. Квітка середнього розміру. Парус зеленого кольору з наявними фіолетовими смугами на ньому та відсутніми фіолетовими смугами на веслах.

Біб плоский, ромбовидний, довжиною 17-18 мм. Перед збиральною стиглістю середньої інтенсивності забарвлення, має 2 або 3 насінних зачатки. У фазі повної стиглості колір бобу жовтий, має середні показники довжини та ширини. Форма верхівки бобу – від усіченої до гострої. Сухе насіння однокольорове (зеленувато-жовте), широке з еліптичним подовженим розміром. Маса 1000 насінин 58-60 г.

Урожайність зерна 2,1 т/га. Вміст протеїну 27%. Вміст білка 27%.

НУТ***СЛОБОЖАНСЬКИЙ***

✓ *Високостійкий до хвороб та шкідників*

Оригіатори Клиша А.І., Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Середньостиглий

Рекомендований для вирощування в зоні Степу

Зернового напрямку використання

Стійкий до посухи, полягання та осипання.

Урожайність зерна становить близько 2,8 т/га.

СПОДІВАНКА

✓ *Стійкий до вилягання, посухи та обсіпання*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2006 р.

Середньостиглий

Рекомендована зона – Степ, Лісостеп

Зернового і кормового напрямку використання

Рослина середньовисока, прямостояча, помірно розгалужена, довжиною 92 см. Листки середнього розміру.

Квітка біла. Пелюстки середньої довжини.

Біб середнього розміру, помірно зеленого забарвлення. Носик – середньої довжини.

Насіння жовтувато-біле, від круглого до кутастого, слабкоробристе. Маса 1000 насінин середня. Маса 1000 зерен 224 г. Вміст в зерні протеїну 28%.

Тривалість вегетаційного періоду 87 діб.

Урожайність зерна (за стандартної вологості) – 3,3 т/га.

КВАСОЛЯ

ДНІПРЯНКА

✓ *Добрі смакові якості і розварюваність*

Оригізатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2005 р.

Середньостиглий

Рекомендований для вирощування в зоні Степу і Лісостепу

Напрямок використання – на зерно

Рослина кущової форми, кущ стиснутий, стебло з обмеженим ростом, заввишки 55-57 см.

Листки невеликі, зелені, листочки яйцевидні. При досяганні рослин листя опадає.

Біб довгий (9-12 см), слабо зігнутий з загостреною верхівкою, на рослинах їх 22-25 шт., нижні боби розташовані на висоті 12 см. Кількість насінин у бобі 5-7.

Насіння біле, еліптичне, середньої крупності (маса 1000 насінин 200-220 г).

Смакові якості і розварюваність добрі. Вміст білка 25-27%.

Вегетаційний період 88-95 діб. Стійкий до посухи, полягання та осипання. Слабо уражується хворобами.

Урожайність зерна 2,6-3,6 т/га

АМЕТИСТ

- ✓ ***Характерна висока холодостійкість в період сходів і формування генеративних органів***

Оригіатор Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Ранньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1998 р.

Рекомендований для вирощування в зоні Степу та Лісостепу

Напрямок використання – зерно

Рослина висотою 50-70 см. Квітки фіолетові, по 7-9 у китиці.

Боби слабо зігнуті, 2-3 насінні, світлі. Висота кріплення нижніх бобів 10-12 см. При перестой боби не розтріскуються, зерно не осипається.

Насіння округло-овальне, жовте, без пігментації. Рубчик коричневий з вічком. Маса 1000 насінин 170-190 г.

Зерно містить 38-40% білка, 19-20% олії.

Вегетаційний період 100-105 днів. Посухостійкість висока. До бактеріальних і грибкових хвороб стійкість на рівні стандарту.

Урожайність 1,8 т/га, при зрошенні – 2,6 т/га.

АРТЕМІДА

✓ *Стійкий до понижених температур у період цвітіння та плодоутворення*

Оригізатори Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України, Інститут кормів НААН України

Середньоранній

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України в 2001 р.

Рекомендований для вирощування в зоні Степу.

Стебло зелене, з білим і рідким опушенням і верхівкою висотою 78-90 см, що в'ється.

Суцвіття китиця, 12-14 квіток на квітконіжці. Квітка дрібна, фіолетова.

Біб світло-пісочний, зігнутий, на кінці з дзьобиком. Середня кількість насінин у бобі 2,6, максимальна – 4.

Насінина овальна, середнього розміру, жовта. Рубчик світло-коричневий, середнього розміру, овальної форми. Маса 1000 насінин 132,5 г.

Зерно містить білка 39,7%, жиру 22,2%.

Вегетаційний період в зоні Степу 111,3 дня.

Урожайність в середньому становить 2,47 т/га.

АГАТ

*✓ Стійкий проти ураження
найпоширенішими хворобами*

Оригізатори Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України, Інститут кормів НААН України

Середньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2000 р.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп

Напрямок використання – зерно

Кущ стислий, стебло зелене з рудим опушенням, висотою 70-75 см, при зрошенні – 120 см.

Суцвіття китиця з 6-8 квітками, квітка фіолетова.

Боби руді, зігнуті, кінці боба з дзьобиком, у бобі в середньому 2,9 насінин, максимально - 4. Висота кріплення нижніх бобів 11-15 см.

Насіння овальне, жовте, з коричневою пігментацією середньої величини. Рубчик лінійний коричневий. Маса 1000 насінин 149-197 г.

Зерно містить 32,4% білка, 22,5% олії.

Вегетаційний період 111 днів, при зрошенні – 120 днів. Стійкий проти полягання, осипання, засухи. Слабо уражується аскохітозом та пероноспорозом, середньо – септоріозом.

Урожайність 2,0 т/га, при зрошенні – 2,8 т/га.

ГОРОХ***КРАСНОГРАДСЬКИЙ 8***

*✓ Посухостійкий
✓ Високостійкий до вилягання, до ураження
кореневими гнилями і антракнозом*

Оригіатор Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН
України

Середньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1996 р.

Різновид – вульгатум

Для вирощування в зоні Степу та Полісся

Напрямок використання – зерно

*Рослина світло-жовтого кольору, компактної форми, за висотою
88-124 см.*

Стебло просте, міжвузля довгі, загальна їх кількість 17-20.

*Квітка пазушна, біла, середнього розміру, по 2 квітки на
фертильному вузлі.*

*Біб середнього розміру, тупий з прямою верхівкою, при
достиганні солом'яно-жовтий, луцильного типу. Шов у боба
середньо-волокнистий. Кількість бобів на рослині 9-14. Насінин у
бобі – 5-6, максимальна кількість – 8.*

*Насіння світло-рожеве або світло-жовте, гладеньке, овальне,
рубчик світлий, сім'ядолі рожеві. Маса 1000 насінин 167-240 г. Вміст
білка в зерні 24-25%.*

Урожайність в середньому 4,0-5,2 т/га

ВІНЕЦЬ

Оригіатор Генічеська дослідна станція Інституту сільського господарства степової зони НААН України.

Занесений до Реєстру в 2004 р.

Для вирощування в соргосіючих регіонах України.

Напрямок використання - на зерно, зерносінаж

Метод створення: схрещування колекційних зразків зернового сорго з наступним індивідуальним відбором за ранньостиглістю та продуктивністю.

Апробаційні ознаки: Висота рослин 100-113 см. Волоть прямостояча, циліндрична, з частково розлогими гілочками, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка на 8-14 см. Довжина волоті 23-28 см. Зерно має світло-кремове забарвлення, ендосперм зернівки напівроговидний, напівборошнистий. Маса 1000 зерен 20-25 г. Формує 2-4 волоті на одну рослину.

Біологічні ознаки: ранньостиглий, дозріває за 90-95 діб після сходів. Вологість зерна при збиранні 12,8-16,5%. Жаро- та посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: врожайність зерна на незрошуваних землях до 4,5-5,9 т/га. Достигає залежно від умов вирощування в кінці серпня – першій половині вересня.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно та зерносінаж. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

СОРГО ЗЕРНОВЕ

ГЕНІЧЕСЬКЕ 209

✓ *Насінництво сорту надійне*

Оригіатори Генічеська дослідна станція, Інститут сільського господарства степової зони НААН.

Внесений до Реєстру сортів рослин України з 2003 р.

Для вирощування в соргосіючих регіонах України.

Метод створення: схрещування колекційних зразків зернового сорго з наступним індивідуальним відбором за продуктивністю.

Апробаційні ознаки: Висота рослин 110-112 см. Волоть прямостояча, щільна. Вихід волоті з піхви останнього листка на 5-8 см. Довжина волоті 22-30 см. Зерно червоно-коричневе, ендосперм зернівки напівроговидний, напівборошнистий. Маса 1000 зерен 21-26 г. Формує 2-3 добре виповнені зерном волоті на 1 рослину. Стебло добре облистяє, довжина листка 55-68 см, ширина – 6-8 см.

Біологічні ознаки: сорт ранньостиглий, дозріває за 97-105 діб після сходів. Сорт середньо посухостійкий та середньо пошкоджується злаковими попелицями. Добре переносить прохолодні періоди весни.

Господарські ознаки: врожайність зерна на незрошуваних землях 4,8-5,4 т/га, при зрошенні – до 8,6 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування сорту загальноприйнята для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно та зерно сінаж. Добре реагує на зрошення та високий агрофон.

ДНІПРОВСЬКИЙ 39

✓ *Використовується на харчові цілі*

Оригінатори Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ, Інститут сільського господарства степової зони НААНУ

Ранньостиглий

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2000 р.

Зона вирощування – Степ

Напрямок використання – на зерно

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії хлібного сорго Дн 37с із подібними сортозразками з подальшим відбором по вирівняності посівів і виходом ніжки.

Апробаційні ознаки: Висота рослин 95-105 см. Зерно має світло-коричневий колір. Маса 1000 зерен 25-28 г. Формує 1-2 волоті на 1 рослину. Вміст протеїну в зерні 13,4%, крохмалю 75,8%, лізину 3,3%.

Біологічні ознаки: Період повні сходи – початок цвітіння 53-55діб, повна стиглість настає через 100-105 діб. Жаро- та посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: потенційна урожайність – 6,5-7,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

ДНІПРЕЛЬСТАН

✓ *Високотехнологічний
інтенсивного типу*

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Середньоранній

Занесений до Державного реєстру рослин України з 2006 р.

Для вирощування в соргосіючих регіонах України.

Напрямок використання – на фуражне та харчове зерно

Апробаційні ознаки: сходи світло-зелені. Висота рослин 120-140 см. Куцистість висока. Тонкостебловий. Цвітіння і визрівання рослин дружнє. Волоть крупна, світло-рожевого кольору. Колоскові луски світлі, квіткові луски без остюків. Зерно крупне. Маса 1000 зерен 34-42 г. Забарвлення зернівки після досягання оранжево-червоне. Вміст протеїну в зерні 13,4%, лізину 3,2%, крохмалю 73,5%.

Біологічні ознаки: ранньостиглий. Вегетаційний період 98 діб. Посухостійкий, холодостійкий. Стійкість до ураження сажкою, пошкоджень попелицею середня. Гібрид придатний для висіву у широкорядних посівах з нормою висіву 10-15 кг/га та у суцільних рядкових по 30-40 кг/га. Придатний для механізованого збирання.

Урожайність зерна 3,9-6,2 т/га, стебел 17,5-20,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

ЕРІТРЕЯ

Оригіатор: Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

Ранньостиглий

Сорт переданий на Державне сортовипробування з 2011 р.

Для вирощування в соргосіючих регіонах України.

Напрямок використання – на зерно та зерносінаж

Метод створення: схрещування колекційних зразків зернового сорго з наступним індивідуальним відбором за ранньостиглістю та продуктивністю.

Апробаційні ознаки: на зерно. Висота рослин 100-113 см. Волоть прямостояча, циліндрична, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка на 2-3 см. Довжина волоті 18-21 см. Зерно має біле забарвлення, ендосперм зернівки напівроговидний, напівборошнистий. Маса 1000 зерен 26,4-28,2 г. Формує 2-4 волоті на одну рослину.

Біологічні ознаки: ранньостиглий, дозріває за 95-100 діб після сходів. Сорт жаро- та посухостійкий. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: врожайність зерна на незрошуваних землях 3,1-3,6 т/га. Достигає залежно від умов вирощування в кінці серпня – першій половині вересня.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування сорту загальноприйнята для зернового сорго. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

КРАЄВИД

✓ *Для виготовлення крупи та інших харчових продуктів*

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Середньоранній

Занесений до Державного реєстру рослин України з 2004 р.

Зона вирощування – Степ

Напрямок використання – для виготовлення крупи та інших харчових продуктів.

Рослина висотою 140-160 см. Кущистість висока. Сходи світло-зелені. Цвітіння і визрівання рослин дружнє. Тонкостеблова

Волоть середня, видовженоконусовидна, світло-червоного кольору. Колоскові луски світлі, квіткові луски без остюків.

Зерно крупне. Маса 1000 шт. 39-42 г. Забарвлення зернівки темно-червоне. Вміст протеїну в зерні 13,7%, лізину 3,3 %, крохмалю 72,5%.

Біологічні ознаки Вегетаційний період 90-95 днів. Посухостійкий, холодостійкий. Стійкість до ураження сажкою, пошкоджень попелицею середня. Придатний для механізованого збирання зерновими комбайнами.

Урожайність зерна 3,2-4,6 т/га, стебел 17,0 т/га.

КОВЧЕГ

- ✓ *Високоврожайний*
- ✓ *Відзначається холодостійкістю в прохолодні періоди весни*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Генічеська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Ранньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Зона вирощування – Степ

Напрямок використання – на фуражне та харчове зерно

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Дн 5с та сорту Вінець.

Апробаційні ознаки: на зерно. Висота рослин 105-130 см, Волоть прямостояча, помірно розлога, добре продувається вітром. Вихід волоті з піхви останнього листка на 15-22 см. Довжина волоті 22-28 см. Волоть червоно-коричневого забарвлення. Зерно червоно-коричневе з таніном. Маса 1000 зерен 26-29 г. Стебло добре облистяє, довжина листка 44-54 см, ширина – 6-8 см.

Біологічні ознаки: Дозріває за 95-100 діб після сходів. Формує біля 2-х волотей на 1 рослину. Гібрид середньо жаро-посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями. Відзначається холодостійкістю в прохолодні періоди весни.

Господарські ознаки: врожайність зерна на незрошуваних землях до 4,2-5,6 т/га, в сприятливій по вологозабезпеченню роки – до 7,5 т/га. Достигає в першій-другій декаді вересня. Вологість зерна при збиранні 18-20%.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування сорту загальноприйнята для зернового сорго. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

Інститут сільського господарства степової зони

вул. Дзержинського, 14, м. Дніпропетровськ, 49600

факс (0562) 36-26-18; тел. (056) 745-44-49; (0562) 47-14-33

www.market.institut-zerna.com www.institut-zerna.com e-mail: marketing@institut-zerna.com

ЛАН 59

- ✓ *Ураження хворобами
незначне*
- ✓ *Висока посухостійкість*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ

Середньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Рекомендований для вирощування в зоні Степу та Лісостепу

Напрямок використання – на фуражне зерно

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії Дн 37с та відновлювача фертильності Д1247.

Апробаційні ознаки: на зерно. Висота рослин 118-124 см. Зерно має оранжевий колір. Маса 1000 зерен 35-38 г. Формує 1-2 волоті на одну рослину. Вміст крохмалю в зерні 77%, лізину 3,2%.

Біологічні ознаки: середньостиглий. Період повні сходи – початок цвітіння 60-65 діб, повна стиглість настає на 105-110 добу. Стійкість до вилягання 7 балів, до посухи, до ураження хворобами 8 балів, до осипання 7 балів.

Господарські ознаки: потенційна урожайність – 3,6-5,7 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для зернового сорго. Рекомендується для вирощування на зерно. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

САМАРАН 6

***✓ Придатне для виготовлення
муки, крупи та інших продуктів***

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони
НААН України

Ранньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2006 р.

Рекомендовано для вирощування в зоні Степу.

Придатне для виготовлення муки, крупи та інших продуктів.

Рослина низькоросла висотою 110-120 см. Вирівняна, не вилягає.

Зерно світло-рожеве з білим скловидним ендоспермом. Маса 1000 шт. 21-26 г. Зернівка оранжева, зі спинки округла, в профіль еліптична. Зерно на $\frac{3}{4}$ скловидне. Вміст у зерні протеїну - 11%, лізину - 3,2%, крохмалю - 72,3%, жиру - 4,2%.

Біологічні ознаки Вегетаційний період 105-120 днів. Посухостійкий, стійкий до вилягання, хвороб і шкідників. Ураження хворобами: летючою сажкою 5,8%, твердою сажкою 3,7%. Стійкий до осипання.

Урожайність зерна 3,5-4,8 т/га.

ТРАЗЕРКО

✓ *Харчового напрямку використання*

Оригігатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2009 р.

Середньоранній

Зона вирощування – Степ

Харчового напрямку використання.

Метод створення: шляхом гібридизації зразків різновидів сорго зернового (рисозерна) і судзерну (суданська трава зернова).

Рослина Середньоросла, в суцільному рядовому посіві висота 130-150 см, у широкорядному 160-170 см.

Стебла товщиною, близькою до суданської трави – 0,8-1,2 см, соковито стеблові, з вмістом цукрі в сокові 10-12%, кущистість висока 2,8-3,5 стебла. Облистяність висока, листки 50-60 см довжини та 5-7 см ширини, середня жилка листка світла.

Волоті білого кольору, середньо щільні, 20-30 см видовжено-овальні, слабоостисті.

Зерно біле, середнього розміру, маса 1000 шт. 22-25 г, добре вимолочується. Протеїну в зерні 11-13%, крохмалю 75-77%, лізину 3,5-4,0%, жиру 4,3-4,5%. Екструзивна здатність зерна помірна, твердість висока.

Біологічні ознаки Вегетаційний період 105-110 днів. Стійкість до ураження сажкою висока, до ураження попелицями вище середньої. Стійкість до загущення посівів до 300-600 тис./га.

Урожайність зерна 3,5-5,0 т/га.

КАРЛИКОВЕ 45

✓ *Цінний для вирощування на віники, щітки*

Оригігатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 1999 р.

Ранньостиглий

Зона вирощування – Лісостеп, Полісся

Метод створення: шляхом схрещування сортів віничного сорго Віничне раннє та Донське 35 з наступними доборами ранньостиглих низькорослих елітних рослин.

Господарсько-біологічні ознаки: ранньостиглий, визріває на насіння за 90-100 діб, на 10 діб раніше від Донського 35. Низькорослий, висота рослин 140-170 см. Кущистість висока, на стеблі 6-8 листків. Волоті довгі (35-45 см), жовті з відстанню від останнього міжвузля до першої гілочки волоті 40-45 см. У вінику всього 1-2 міжвузля на стеблі. Зерно плівчасте. Колосові луски солом'яно-жовтого кольору. Остюки малі. Голе зерно має коричневий колір. Маса 1000 зерен 19-22 г.

Апробаційні ознаки: сходи зелені зі слабким антоціановим забарвленням. Стебла при визріванні сухі. Листя середньої довжини (50-60 см) і ширини (3-5 см). Центральна жилка листка біла. Волоті довгі, звисаючі, соломисто-жовтого кольору. Безості. Зерно середнього розміру, плівчасте солом'яно-жовтого кольору.

Урожайність волотей зі стеблами 7,0-8,0 т/га, зерна 1,5-2,8 т/га. Цінний для вирощування на віники за звичайними та італійськими заводськими технологіями. Вихід віників 4-5 тис. шт. на 1 га.

Холодостійкий. Стійкість до пошкодження попелицями висока. Високо посухостійкий, не вилягає.

СОРГО ВІНИКОВЕ***КРАСЕНЬ***

✓ *Цінний для вирощування на віники та щітки*

Оригіна́тор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Ранньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся

Цінний для вирощування на віники та щітки

Рослина висотою до 280 см. Діаметр стебла на висоті 10 см від поверхні ґрунту – 1,0-1,4 см та біля волоті – 0,8 см. Продуктивна куцистість – 2,1 стебла на одну рослину.

Волоть довжиною 42-48 см, солом'яно-коричневого забарвлення. Колоскові луски соломисто-жовтого кольору. Остюки малі. Суцвіття щільне, злегка поникле.

Зерно плівчає, коричневого кольору. Маса 1000 шт. 22-27 г.

Біологічні ознаки Посухостійкість – 7-9 балів, стійкість до вилягання – 7, стійкість до осипання – 7, стійкість до основних хвороб – 7-9.

Урожайність волотей з стеблами 7,0-8,0 т/га, зерна 3,7-4,3 т/га. Вихід віників – 4,0-5,0 тис. шт./га

РИНКОВЕ✓ *Насінництво сорту надійне*✓ *Технологічність виготовлення віників висока*

Оригіна́тор: Інститут сільського господарства степової зони України НААН України.

Сорт передано на Державне сортовипробування з 2013 р.

Ранньостиглий

Метод створення: направлений відбір з 2000 р. з колекційного зразку И-486/879 Сорго віникове, Угорщина на тонкостебловість, ранньостиглість та технічну придатність волотей.

Апробаційні ознаки: сорго віникове на технічні цілі. Висота рослин 175,0-208,0 см. Сорт стійкий до вилягання. Товщина стебла біля основи волоті 0,9 см, внизу рослин – 1,5-1,8 см. Волоть довжиною 43,0-47,0 см. Забарвлення колосової лусочки за досягання червонувато-коричневе, а зернівки – світло-коричневе.

Біологічні ознаки: господарської цінності досягає за 95-105 діб після сходів. Початковий ріст відзначається інтенсивністю, високою адаптивністю до погодних умов. Сорт жаро- та посухостійкий.

Господарські ознаки: врожайність волотей складає 67-114 тис.шт./га, або 3,3-6,9 т/га продуктивних волотей. Вихід товарної продукції складає 3,0-4,0 тис.шт. умовних віників залежно від ґрунтово-кліматичних умов під час вегетації.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування сорту загальноприйнята для сорго віникового. Добре реагує на зрошення та високий агрофон.

СОРГО ЦУКРОВЕ

ДОВІСТА

✓ *Високий темп початкового росту*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ

Середньопізній

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2008 р.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп

Напрямок використання – кормовий

Рослина висотою 210-237 см. Кущистість 1,4-1,8 стебла на 1 рослину. Сходи темно-зелені з антоціановим відтінком

Стебла соковиті. Вміст цукру в соковій стебел при повній стиглості зерна 12,8-15,6%. Високі. Прямостоячі

Волоті овальні, довжиною 16-21 см, солом'яно-коричневого забарвлення

Зерно жовто-коричневого кольору, крупне (маса 1000 шт. 22,4-23,7 г)

Вегетаційний період 130-140 днів до повної стиглості зерна

Біологічні ознаки Сорт має середні показники посухостійкості та високі показники стійкості до хвороб.

Урожайність сухої речовини 15,-17,0 т/га, в т.ч. волотей з зерном 11,0-12,0 т/га, зеленої маси 75,0-90,0 т/га

СИВАСЬКИЙ 85

Оригінатори: Генічеська дослідна станція, Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

Середньостиглий

Внесений до Реєстру сортів рослин України з 1989 р.

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Дн 5с та сорту Силосне 3 покращене.

Апробаційні ознаки: на силос та зелений корм. Висота рослин 194-238 см. Листки мають зелену центральну жилку. Стебло добре облістяє, соковите, з вмістом цукрів до 14-16%. Волоть добре виповнена зерном, прямостояча, розлога, з коричневим забарвленням. Продуктивна кущистість – 2-4 стебла на кожну рослину.

Біологічні ознаки: від сходів до молочно-воскової стиглості зерна 78-90 діб, при зрошенні – 100-115 діб. Дозрівання волоті на головному та бокових стеблах практично одночасне. Продуктивне кушення – два стебла на кожну рослину. Слабо реагує на прохолодні періоди весни та слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: врожай на незрошуваних землях Присивашся становить 40,0-45,0 т/га, в особливо гостро посушливі роки – 18,0-23,0, при зрошенні – до 95,0 т/га листостеблової маси. Вміст волотей МВС в загальній масі досягає 25-28%. Рослини мають високу інтенсивність відростання після укосів і при середньому вологозабезпеченні формує 2 укоси.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для соргових культур. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

СИЛОСНЕ 42

✓ *Формує якісну силосну масу*

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Середньостиглий

Занесений в Державний реєстр сортів рослин України з 2003 р.

Зона вирощування – Степ, Лісостеп

Напрямок використання – силос, зелений корм і цукровий сироп

Метод створення: схрещування гібрида Сиваський 50 (Кубанський янтар 84/327С х Сарваші) з Силосним 3 і добір високопродуктивних рослин.

Рослина високоросла 220-250 см. Кущистість 2-3 стебла на рослину. Сходи зелені з антоціаном.

Стебла соковиті, високі, прямостоячі. Вихід соку 65% від біомаси. Вміст цукру в сокові стебел при повній стиглості зерна 13-19%.

Листя ланцетовидне, довге (60-80 см) і широке (6-8 см). Центральна жилка листка темно-сіра.

Волоті овальні, 18-25 см довжини і 7-12 см ширини, чорно-коричневі.

Зерно коричневе, крупне (маса 1000 шт. 19-23 г). Плівки чорно-коричневі, слабо остисті.

Біологічні ознаки Вегетаційний період 105-115 днів до воскової та 120-125 днів до повної стиглості зерна. Стійкість до похолодання в період сходів висока, посухостійкість і жаростійкість високі. Стійкий до вилягання. Стійкість до ураження сажкою висока, до пошкодження попелицями середня.

Урожайність всієї біомаси 55,0-76,0 т/га, в тому числі волотей з зерном 10,0-12,0 т/га, сухої речовини 11,0-14,8 т/га.

ТРОЇСТИЙ

***✓ Має високу інтенсивність
початкового росту***

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони
НААН України

Середньостиглий

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Придатний для вирощування в Степу та Лісостепу

Кормового напрямку використання

Рослина висота 206-241 см. Залистяність 37,8-44,2%.

Суцвіття овальне, пряме, щільне, довге.

Зерно маса 1000 шт. 26,6-30,5 г.

Біологічні ознаки Посухостійкість – 7-9 балів, стійкість до вилягання – 7, стійкість до осипання – 7, стійкість до основних хвороб – 7. Придатний до механізованого збирання.

Урожайність всієї біомаси 50,0-65,0 т/га, в тому числі волотей з зерном 9,0-11,0 т/га, сухої речовини 10,0-12,5 т/га.

ЦУКРОВЕ 1

Оригіатор: Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Сорт знаходиться на Державному сортовипробуванні з 2011 р.

Метод створення: схрещування колекційних зразків цукрового сорго з подальшим відбором на продуктивність та збільшення цукрів в соці рослин.

Апробаційні ознаки: сорт сорго на силос, зелений корм і для виробництва рідкого цукру. Висота рослин 195-275 см. Стебло добре залистяне, зелене, соковите з вмістом цукрів в соці до 17-22%. Продуктивна кущистість 2,0-2,5 стебла на кожну рослину. Волоть розлога, прямостояча, добре виповнена зерном.

Біологічні ознаки: сорт середньостиглий, господарської придатності (молочно-воскова стиглість зерна) досягає через 110-115 діб після сходів. Дозрівання зерна на волотях головного та бокових стебел практично одночасне.

Господарські ознаки: врожай зеленої маси в сприятливі роки сягає до 45 т/га, в посушливі – 20-26 т/га. Вміст волотей із зерном МВС в листко-стебловій масі, залежно від умов вирощування, складає 6,0-11,0 т/га.

Агротехнічні вимоги: сорт слабо реагує на прохолодні періоди весни. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Сорт добре реагує на зрошення та добрива. Густота стояння рослин на період збирання урожаю: в умовах зрошення – 250 тис.шт./га; на богарних землях – 140 тис.шт./га;

Технологія вирощування сорту загальноприйнята для цукрового сорго.

СУДАНСЬКА ТРАВА

БІЛЯВКА

✓ *Формує 2 укоси, а в окремі роки і 3*

Оригіатор Генічеська дослідна станція ІСГСЗ НААН України.
Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2008 р.

Середньостиглий

Зона вирощування – Степ, Лісостеп, Полісся

На зелений корм та сіно

Метод створення: схрещування на фертильній основі колекційних зразків з наступним індивідуальним відбором кращих за облистяністю, з підвищеною кущистістю рослин та інтенсивним початковим ростом і розвитком.

Апробаційні ознаки: на зелений корм та сіно. Формує два укоси, а в окремі роки і три. Висота рослин при першому укосі досягає 127,0-165,0 см, при другому – 89,0-101,6 см. Рослини сорту добре розвинені з хорошою облистяністю (34,4%). При першому укосі формує 3,1; при другому – 3,8 стебла на кожну рослину. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини 0,92–1,27 см. Волоть розлога з доброю пилковою здатністю. Маса 1000 насінин 17–21,5 г.

Біологічні ознаки: середньостиглий, перший укіс настає на 60 добу після сходів, другий – через 38-42 доби після першого. Сорт середньо жаро- посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: забезпечує збір зеленої маси на рівні 18,6-47,2 т/га в різні за вологозабезпеченням роки, вихід абсолютно-сухої речовини в середньому 4.9 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для сортів суданської трави. Добре реагує на високий агрофон та зрошення. Насінництво сорту надійне.

СУДАНСЬКА ТРАВА

ГОЛУБІВСЬКА 25

- ✓ Багатоукісний
- ✓ Посухостійкий
- ✓ Має найвищу польову схожість серед інших сортів

Оригіатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2002 р.

Ранньостиглий

Зона вирощування – Степ, Лісостеп

Високоцінний для вирощування на сіно

Рослина високоросла – висота в укосах 170-240 см, при збиранні на зерно – 210-280 см. Куцистість та розгалуженість пагонів висока (6-12 стебел на 1 рослину). Тонкостебловий. Листя довгі (40-60 см), ланцетовидної форми. Залистяність висока (35-45%).

Волоті чорні, довжиною 25-36 см, овальної форми, нещільні. Колоскові луски чорні на 70-75%, інші червоні та світло-червоні. Остюки слабо виражені (1-2 см).

Зерно еліптичної форми, світло-коричневе, дрібне (маса 1000 шт. 15-18 г).

Біологічні ознаки Перший укіс наступає на 45-50 день після сходів. Дає 2-3 укоси. Визріває на насіння за 95-110 днів.

Урожайність зеленої маси 35,0-60,0 т/га, насіння 1,5-2,5 т/га.

ДНІПРОВСЬКА 54

✓ *Висока посухостійкість*

✓ *Висока урожайність зеленої маси*

Оригігатор Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Середньостиглий

Для вирощування в степовій та лісостеповій зонах

На зелений корм та сіно

Метод створення: шляхом гібридизації Судзерна 26 і суданської трави Миронівської з подальшим відбором за ознакою пониклості листя.

Апробаційні ознаки: висота рослин 227-282 см. Товщина стебла 8-9 мм. Волоть ланцетоподібна пухка чорного кольору довжиною 26-31 см. Насіння еліптичне коричневе. Маса 1000 зернин 16,9-17,4 г.

Біологічні ознаки: середньостиглий з надійним насінництвом. На зелений корм і сіно. Період до першого укусу становить 38-40 днів. Стійкість до вилягання 7 балів, посухи, ураження хворобами 7 балів, осипання 5 балів.

Господарські ознаки: Урожайність зеленої маси за два укуси 17.9 – 18.0 т/га (сухої речовини), насіння 2.9 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для суданської трави. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво сорту надійне.

ЯРЛЄТА

✓ *Добре реагує на зрошення та високий агрофон*

Оригіна́тор: Інститут сільського господарства степової зони НААН України

Сорт передано на Державне сортовипробування з 2013 р.

Метод створення: схрещування на фертильній основі сортів Таврічанка 22 (материнська форма) та Таврічанка 98 (батьківська форма) з подальшим відбором на прямостоячий тип куща, інтенсивний початковий ріст та розвиток рослин.

Апробаційні ознаки: сорт сорго суданського на зелений корм і сіно. Сорт формує два укуси, а в окремі роки і три укуси зеленої маси. Висота рослин, залежно від погодно-кліматичних умов під час вегетації, при першому укусі сягає 103,0-170,0 см, при другому – 114-183 см. Рослини добре залистяні. Діаметр стебла на рівні зрізу рослин 1,1-1,5 см. Волоть не щільна з високою пилкоутворюючою здатністю. При дозріванні волоть, і колосові лусочки мають світло-коричневе забарвлення. зернівки щільно вкриті колосовими лусочками. Маса 1000 насінини 15,6 г.

Біологічні ознаки: сорт ранньостиглий, перший укіс настає через 45 діб після сходів. Сорт жаро- та посухостійкий. Середньо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: сорт забезпечує урожайність зеленої маси на рівні 17,2-41,7 т/га в різні за вологозабезпеченням роки, вихід абсолютно-сухої речовини у нього дорівнює в середньому 5,8 т/га.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування сорту загальноприйнята для сортів сорго суданського. Насінництво сорту надійне.

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

АРАБАТ

✓ *Гібрид слабо реагує на прохолодні періоди весни*

Оригінатори Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Генічеська дослідна станція ІСГСЗ

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Середньостиглий

Зона вирощування – Степ, Лісостеп

На зелений корм та силос

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Дн 31с та сорту суданської трави Меотида.

Апробаційні ознаки: Висота рослин при першому укосі досягає 191 см, при другому – 159 см. Рослини добре облистяні, куцистість при першому укосі 2,1-3,4 стебла на одну рослину, при другому – 3,6-4,3. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,7-1,9 см, при другому – 1,4-1,5 см. Зелена листостеблова маса містить до 30% листків. Стебла соковиті, зелені.

Біологічні ознаки: формує два укоси. Перший укіс настає через 60–70 діб після сходів. Слабо реагує на прохолодні періоди весни. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: збір зеленої маси за два укоси від 41,7 до 86,0 т/га, абсолютно-сухої речовини – 9,2 т/га. Гібрид посухостійкий, має хорошу облистяність.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

КАДАН 19

✓ *Має високі показники стійкості до хвороб*

Оригігатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України, Синельниківська селекційно-дослідна станція ІСГСЗ
Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2007 р.

Середньостиглий

Зона вирощування – Лісостеп

На сіно та зелений корм

Метод створення: шляхом гібридизації стерильної лінії Дн 39с із Суданкою 208/1.

Апробаційні ознаки: висота рослин 220-231 см, товщина стебла на висоті 15 см 9-11 мм, соковитість 65-70%, листя широколінійне поникле соковите, листків 13-15, розміром 56×2,3 см. Волоть ланцетоподібна рихла довжиною 24-28 см. Насіння еліптичне коричнево-червоне. Плівчастість $\frac{4}{5}$. Маса 1000 зернин 24-26 г.

Біологічні ознаки: середньостиглий з надійним насінництвом. Період повні сходи – перший укіс 40-45 діб. Облистяність 43-45%. Стійкість до вилягання та посухи 8 балів, ураження хворобами та осипання 7 балів.

Господарські ознаки: урожайність першого укошу 38,0-43,0 т/га зеленої маси, або 7,5-8,0 т/га сіна. Другий укіс дає 23-25 т/га зеленої маси, або 4,5-5,0 т/га сіна.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування загальноприйнята для соргових культур. Добре реагує на зрошення та високий агрофон. Насінництво гібрида надійне.

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ***НОВОЛЕКСІЇВСЬКИЙ***

✓ *Добре реагує на зрошення та добрива*

✓ *Насінництво гібриду надійне*

Оригігатор Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2010 р.

На зелений корм та силос

Метод створення: схрещування стерильної лінії цукрового сорго ГОС 11с з сортом суданської трави Меотида.

Апробаційні ознаки: Висота рослин при першому укосі досягає 177 см, при другому – 115 см. Рослини добре облистяні, куцистість при першому укосі 1,2 стебла на одну рослину, при другому – 2,3. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,8 см, при другому – 1,3 см. Зелена листостеблова маса містить до 25,8% листків. Стебла соковиті, зелені.

Біологічні ознаки: має інтенсивний початковий ріст рослин, формує два укоси. Перший укіс настає через 54-65 діб після сходів. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: збір зеленої маси за два укоси на незрошуваних землях – 23,3-48,7 т/га, абсолютно-сухої речовини – 5,8 т/га. Посухостійкий.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

ПРИСИВАСЬКИЙ 4

✓ *Добре реагує на зрошення та добрива*

Оригінатори: Генічеська дослідна станція, Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

Середньостиглий

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2010 р.

На зелений корм та силос

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії Дн 31с та сорту суданської трави Білявка.

Апробаційні ознаки: Висота рослин при першому укосі залежно від умов вегетації досягає 143 см, при другому – 167 см. Рослини добре облистяні, куцистість при першому укосі 1,9-3,5 стебла на одну рослину, при друго-му – 3,6-5,6. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,4-1,6 см, при другому – 0,9-1,2 см. Зелена листостеблова маса містить до 30,8% листків. Стебла соковиті, зелені.

Біологічні ознаки: формує 2 укоси. Перший укіс настає через 54-61 добу після сходів, другий – через 36-41 добу після першого. Слабо реагує на прохолодні періоди весни. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: формує врожай зеленої маси за два укоси від 31,6 до 44,5 т/га, абсолютно-сухої речовини – 6,36 т/га і вигідно відрізняється в роки з екстремальними погодними умовами, за рахунок високої посухостікості.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування – загальноприйнята для сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

СОРГО-СУДАНКОВІ ГІБРИДИ

САМАТ

✓ *Насінництво гібриду надійне*

Оригіна́тор: Інститут сільського господарства степової зони НААН України.

Середньостиглий

Занесений до Реєстру сортів рослин України з 2010 р.

На зелений корм та силос

Метод створення: схрещування на стерильній основі лінії ГОС11с та сорту суданської трави Білявка.

Апробаційні ознаки: Висота рослин при першому укосі досягає 150,7 см, при другому – 120,3 см. Рослини добре облистяні, куцистість при першому укосі 1,2 стебла на одну рослину, при другому – 2,2. Діаметр стебла на рівні зрізу рослини при першому укосі 1,8 см, при другому – 1,3 см. Зелена листостеблова маса містить до 30% листків. Стебла соковиті, зелені.

Біологічні ознаки: має інтенсивний початковий ріст рослин, формує два укоси. Перший укіс настає через 50–68 діб після сходів, а другий – через 50 діб після першого. Слабо пошкоджується злаковими попелицями.

Господарські ознаки: збір зеленої маси за два укоси на незрошуваних землях – 30,9 т/га, абсолютно-сухої речовини – 4,96-5,19 т/га. Посухостійкий.

Агротехнічні вимоги: технологія вирощування загальноприйнята для сорго-суданкових гібридів. Добре реагує на зрошення та добрива. Насінництво гібрида надійне.

ВИКА ЯРА***ЗНАХІДКА***

✓ ***Висока стійкість бобів до розтріскування***

Оригіна́тор Красноградська дослідна станція ІСГСЗ НААН України

Занесений до Державного реєстру сортів рослин України з 2004 р.

Середньостиглий

Рекомендований для вирощування в зоні Лісостепу та Полісся

Напря́м використання – на кормові цілі

Рослини висотою 90-130 см, куцистої форми. Кількість пагонів 2-4.

Стебла зелені з фіолетовим відтінком. Облистяність середня. Загальна кількість мужвузлів 18-25. До першого плідного вузла – 12 см.

Квітки дрібні, червоно-фіолетові, пазушні, по 2-3 квітки на фертильному вузлі.

Боби луцильного типу, лінійні, слабо вигнуті. При дозріванні світло-коричневі з фіолетовим відтінком. Кількість бобів на рослині 9-24, насінин в бобі 6-8.

Насіння сіро-коричневе овальне, дрібне, із світлим рубчиком. Маса 1000 насінин 51-60 г.

Урожайність зеленої маси 4,3 т/га, сіна – 5,7 т/га, насіння – 3,3 т/га